

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนา
คนสู่อาชีพ พื้นที่ภาคตะวันตก”

โดย

ดร.กุลวดี แก่นสันติสุขมงคล และคณะ

15 มิถุนายน 2555

สัญญาเลขที่ 549004

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2553 ถึง 15 มิถุนายน 2555

โครงการ “โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนา
คนสู่อาชีพ พื้นที่ภาคตะวันตก”

คณะผู้วิจัย

1.ดร.กุดวดี แก่นสันติสุขมงคล	หัวหน้าโครงการ
2.ผศ.ดร.โอภาส ปัญญา	นักวิจัยร่วมโครงการ
3.นายบุญชัย หล่อทองคำ	นักวิจัยร่วมโครงการ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.)
(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทสรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

ด้วยเล็งเห็นศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ตั้งอยู่กระจัดกระจายอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ที่มีภารกิจและความต้องการที่จะช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคมและชุมชนท้องถิ่น สกว. ได้ให้การสนับสนุนการพัฒนาระบบการวิจัยเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นมาเป็นเวลาติดต่อกันกว่า 5 ปี จนเกิดนักวิจัยที่มีประสบการณ์และระบบการบริหารจัดการที่มีศักยภาพเพียงพอที่จะขยายงานวิจัยออกไปสู่ระดับนโยบายในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัดในภูมิภาคและภูมิภาคเดียวกันได้ (จากการถอดบทเรียนจากกลุ่มแกนผู้บุกเบิกรวมตัวกันเป็นเครือข่าย“บางปะอิน29”) มหาวิทยาลัยราชภัฏที่ร่วมงานต่างสร้างระบบการวิจัยให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ได้แก่ การให้ความสำคัญกับสำนักงานวิจัย และที่สำคัญต่างได้ให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณอย่างไม่เคยมีมาก่อน

มาถึงวันนี้สถานการณ์ที่สร้างปัญหาทางด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อม ซึ่งให้เห็นความจำเป็นที่สังคมไทยโดยรวม จะต้องระดมสรรพกำลังทุกด้าน สร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่พึงประสงค์บนฐานการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและความเป็นธรรม ด้วยการสร้างศักยภาพสร้างความรู้และภูมิปัญญา ให้เกิดกับชุมชนท้องถิ่นอันเป็นฐานรากของสังคมจึงถือเป็นโอกาสของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งทั่วประเทศที่จะได้แสดงบทบาทและความรับผิดชอบในการเป็นสถาบันที่จะนำการเปลี่ยนแปลงโดยสนับสนุนและการยกระดับขีดความสามารถของชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ให้สามารถคลี่คลายปัญหาและสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นได้

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีความจำเป็นที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารการวิจัยและพัฒนาให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยการเริ่มต้นด้วยการแบ่งกลุ่มตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ

สำหรับกลุ่มแกนมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันตก ประกอบไปด้วยมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 8 แห่ง บางมหาวิทยาลัย อย่างเช่น บ้านสมเด็จเจ้าพระยา สวนสุนันทา และจอมบึง เป็นต้น แม้จะอยู่ในกทม. และจังหวัดราชบุรีตามลำดับ แต่ได้เลือกพื้นที่วิจัยและพัฒนา อยู่ในบริเวณ จังหวัดสมุทรสงคราม โดยเลือกสรรที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาในมิติและประเด็นที่สอดคล้องกับ พื้นที่และท้องถิ่นในจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้ เป็นต้น กล่าวในภาพรวม มหาวิทยาลัยที่ยึดพื้นที่ในภาคกลางตอนล่างและภาคตะวันตก ประกอบไปด้วย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (มีวิทยาเขตอยู่ที่สมุทรสาคร)
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (มีวิทยาเขตอยู่ที่สมุทรสงคราม)
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
4. มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง (จังหวัดราชบุรี)

5. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
6. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (มีวิทยาเขตอยู่ที่สุพรรณบุรี)
8. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้อนุมัติโครงการนี้ เพื่อประสานงานและสนับสนุนการบริหารจัดการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศอันเป็นหนึ่งหน่วยจัดการ รวมกับหน่วยภูมิภาคอื่นๆทั่วทั้งหมดยของประเทศ ให้มีศักยภาพการจัดการวิจัยที่ตอบโจทย์ปัญหาและเสนอโอกาสใหม่ๆให้กับชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ(อันเป็นที่มาของแนวนโยบาย “หนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด”) โดยที่คณะทำงานมีความเชื่อและสมมุติฐานว่าการสร้างเสริมศักยภาพการจัดการงานวิจัยที่เน้นการวิจัยที่เอื้อประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่นจะสามารถทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็น “จุดคานงัด” ในการสร้างสังคม ชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งมีความสุขและมั่นคง อย่างน้อยแก่ 3 องค์การ ในระดับท้องถิ่น ได้แก่ ภาคการเมือง-การปกครอง คือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อปท)ด้านการศึกษาคือการศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ และภาคเอกชนคือ การสร้างอาชีพอิสระและ\สร้างงาน ทั้งนี้เพราะคณะทำงานเห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความสัมพันธ์กับบุคคลากรในสามภาคส่วนนี้บนฐานของความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน จึงถือว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ มี “ทุนทางสังคม” ในระดับรากหญ้า มากกว่าสถาบันอุดมศึกษาใดๆ ในประเทศในการบริหารจัดการงานวิจัยที่รับใช้สังคม-ชุมชน

สำหรับโครงการนี้ซึ่งรับผิดชอบต่อกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ตั้งอยู่ภาคกลางและภาคตะวันตก ได้ออกแบบกลยุทธ์การดำเนินโครงการในรูปของ การสร้างองค์การการขับเคลื่อน (organization approach) ในรูปของเครือข่ายผู้ริเริ่มการวิจัยเพื่อรับใช้สังคมอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเป็นกลไกทางสังคมท้องถิ่นในการสร้างและจัดการความรู้จากการกระทำ (knowledge-based management)ด้วยกระบวนการ **ชี้ให้เห็นชวน ทำนาร่อง พร้อมให้คำปรึกษาช่วยเหลือ**

บทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติการ (Lessons Learned)

1. ทุนเดิมที่มีในมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวม

- มีนักวิจัยจำนวนหนึ่ง ทำงานวิจัยที่ดี มีคุณค่าและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยมีส่วนเกี่ยวข้องได้เสีย

- เป็นงานวิจัยที่พยายามสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในระดับท้องถิ่น (Participatory Action Research--PAR)
- เป็นความเพียรพยายามของนักวิจัยที่น่าชื่นชม เพราะทำงานจากแรงบันดาลใจและความคิดริเริ่มของตนเองในระดับปัจเจก ภายใต้ข้อจำกัดในด้านแหล่งทุน ค่าตอบแทน (ทั้งในเชิงรางวัล การยกย่อง ค่าตอบแทนและ การยอมรับภายในสถาบัน) และภาระงานสอนในมหาวิทยาลัยค่อนข้างมาก
- มีความเพียรพยายามที่จะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายงานวิจัยตามประเด็น กับสถาบัน บุคลากร และผู้ทรงคุณวุฒิ และแหล่งทุน ภายนอกสถาบัน
- มีนักวิจัย ในวัยของคนรุ่นใหม่ อยู่เป็นจำนวนมาก ที่สามารถจัดให้มีระบบการจัดการวิจัยเพื่อสร้างให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพในอนาคตได้

2. การยกระดับทุนเดิม: ข้อเสนอแนะ

- สร้างเสริมทักษะการเขียนบทความวิชาการ โดยเน้น ความรู้ทางเทคนิคเกี่ยวกับการมองปัญหาหรือหัวข้อวิจัยในเชิงแนวคิด (conceptualization of the problem) ที่ทันสมัยและให้มีความหลากหลาย สิ่งเหล่านี้จะสร้างบริบทที่เป็นสากลให้กับงานวิจัยที่เกิดขึ้นในระดับชุมชนท้องถิ่น เป็นการยกระดับคุณค่างานวิจัยโดยสามารถเชื่อมโยงประเด็นปัญหางานวิจัยจากชุมชนท้องถิ่นกับความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปในเชิงความรู้ใหม่ในระดับสากล
- สร้างเสริมทักษะการสร้างความรู้ (หรือถอดรหัสความรู้) จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการ (PAR) ด้วยการสร้างและยอมรับรูปแบบการวิจัย กรอบแนวคิดใหม่ๆ ที่ทันยุคทันสมัย เช่น การวิจัยเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary research) การวิจัยเชิงบูรณาการศาสตร์ (trans-disciplinary research) และวิธีวิทยาใหม่ๆ การบริหารจัดการความรู้ (knowledge-based management) การเรียนรู้เป็นทีมเป็นกลุ่มเป็นองค์กร เครือข่าย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าตามความเป็นจริงในเชิงวิชาการและความมั่นใจให้กับนักวิจัยสายนี้ อย่างเป็นสากล
- ในด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยควรสร้างวิสัยทัศน์การวิจัยที่มุ่งเป้า แทนการประกาศให้ทุนและการให้การอบรมทักษะการวิจัย เป็นครั้งคราว ให้แก่บุคลากรที่สนใจ โดยทั่วไป โดยเน้นการสร้างทีมงานวิจัยที่แบ่งกลุ่มตามประเด็นปัญหาวิจัยในพื้นที่ศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นๆ พร้อมกับสร้างระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย (mentorship) นำ

นักวิจัยรุ่นใหม่สร้างประสบการณ์การวิจัยที่รับใช้ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงความพยายามที่นำเสนอบทความทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

- ในระยะสั้น เนื่องจากภาระงานสอนและการบริหารที่ค่อนข้างหนัก ทำให้นักวิจัยไม่สามารถทุ่มเทเวลา ในการทำการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อการนำงานวิจัยมาเขียนเป็นบทความที่มีคุณค่าต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ จึงขอเสนอแนะให้จัดให้มี ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันระยะสั้น (short-term inhouse-consultation) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะอย่างต่อเนื่องและอำนวยความสะดวก การพัฒนาการเขียน และการนำเสนองานวิชาการอย่างมีคุณค่าทางวิชาการในระดับสากล มหาวิทยาลัยควร ถือเป็นการลงทุนเพื่อคุณภาพระบบการวิจัยในอนาคต

โครงการได้จัดทำคู่มือ **ขีดเขียนเพื่อบ้านเพื่อเมือง หลักสูตรฝึกอบรม “การเขียนบทความให้ได้ตีพิมพ์”** โดย ผศ.ดร.โสพล ศิริไสย์ และ ผศ.ดร.โอภาส ปัญญา เพื่อเป็นคู่มือสำหรับคนที่อยากเขียนหนังสือ แต่ไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไรดี คู่มือนี้จัดทำขึ้นจากพัฒนาการฝึกอบรม (Coaching Workshop) นิสิต และคณาจารย์ ในมหาวิทยาลัยไทยที่ตั้งอยู่หรือมีพื้นที่รับผิดชอบในภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศไทย โดยเน้นงานวิจัยเพื่อรับใช้สังคม ซึ่งเป็นแรงกดดันและความท้าทายในศตวรรษใหม่ที่ 21 ที่ต้องการเห็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เกิดขึ้นอยู่มากมายทั่วทั้งประเทศ ทำงานวิจัยที่เรียกว่า “รับใช้สังคม” เป็นงานวิจัยที่มีผลกระทบและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ กลุ่มคน องค์กร ชุมชนและสังคมไทยโดยรวม มิใช่มุ่งเพื่องานวิชาการเพื่อตนเอง เพื่อแขนงวิชาและสำนักความคิดของตนเองเท่านั้น นอกจากนี้ยังได้เขียนบทความ **“การเสริมสร้างศักยภาพอาชีวศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย”** โดยเจ้าหน้าที่ประสานงานโครงการที่ทำงานร่วมกับหน่วยงานและสถาบันการศึกษาในสังกัด อาชีวศึกษาโดยตรง¹ ซึ่งบทความนี้มุ่งเน้นในการนำเสนอข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านได้รับรู้ข้อมูลและสามารถพิจารณาตีความด้วยตนเองได้อย่างอิสระ มากกว่าการนำเสนอความเห็นหรือแนวคิดของผู้เขียน โดยมุ่งประโยชน์ของอาชีวศึกษาเป็นหลัก มิได้มีเจตนาอื่นอันที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งแต่อย่างใด

¹ งานเกี่ยวกับอาชีวศึกษา เป็นส่วนหนึ่งที่โครงการเข้าไปดำเนินงานร่วมกับสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา หน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ซึ่งเป็นงานต่อเนื่องจากโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา (Innovation Research for Vocational Education : IRVE)

บทคัดย่อ

สถานการณ์ที่สร้างปัญหาทางด้านสังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองและสิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้ชี้ให้เห็นความจำเป็นที่สังคมไทยโดยรวม จะต้องระดมสรรพกำลังทุกด้าน สร้างการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาที่พึงประสงค์บนฐานการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืนและความเป็นธรรม ด้วยการสร้างศักยภาพสร้างความรู้และภูมิปัญญา ให้เกิดกับชุมชนท้องถิ่นอันเป็นฐานรากของสังคม จึงถือเป็นโอกาสของมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งทั่วประเทศที่จะได้แสดงบทบาทและความรับผิดชอบในการเป็นสถาบันที่จะนำการเปลี่ยนแปลงโดยสันติสนุนและการยกระดับขีดความสามารถของชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ให้สามารถคลี่คลายปัญหาและสร้างโอกาสใหม่ๆ ให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นได้คณะทำงานมีความเชื่อและสมมุติฐานว่า การสร้างเสริมศักยภาพการจัดการงานวิจัยที่เน้นการวิจัยที่เอื้อประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่น จะสามารถทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็น “จุดคานงัด” ในการสร้างสังคม ชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง มีความผาสุก และซันติ

โครงการได้ออกแบบกลยุทธ์การดำเนินโครงการในรูปของ การสร้างองค์การการขับเคลื่อน (organization approach) ในรูปของเครือข่ายผู้ริเริ่มการวิจัยเพื่อรับใช้สังคมอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถเป็นกลไกทางสังคมท้องถิ่นในการสร้างและจัดการความรู้จากการกระทำ (knowledge-based management) ด้วยกระบวนการ **ชี้ให้เห็นชวน ทำนาร่อง พร้อมให้คำปรึกษาช่วยเหลือ**

บทเรียนที่ได้จากการดำเนินโครงการ ทูณเดิมของมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวมมีนักวิจัยจำนวนหนึ่ง ทำงานวิจัยที่ดี มีคุณค่าและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยมีส่วนเกี่ยวข้องได้เสีย ด้วยกระบวนการพยายามสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในระดับท้องถิ่น (Participatory Action Research--PAR) และความเพียรพยายามของนักวิจัยที่นำขึ้นชมเพราะทำงานจากแรงบันดาลใจและความคิดริเริ่มของตนเองในระดับปัจเจก ภายได้ข้อจำกัดในด้านแหล่งทุน ค่าตอบแทน (ทั้งในเชิงรางวัล การยกย่อง ค่าตอบแทนและ การยอมรับภายในสถาบัน) และภาระงานสอนในมหาวิทยาลัยค่อนข้างมาก รวมทั้งความเพียรพยายามที่จะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายงานวิจัยตามประเด็น กับสถาบัน บุคลากร และผู้ทรงคุณวุฒิ และแหล่งทุน ภายนอกสถาบัน นอกจากนี้ยังพบว่ามีนักวิจัย ในวัยของคนรุ่นใหม่ อยู่เป็นจำนวนมาก ที่สามารถจัดให้มีระบบการจัดการวิจัยเพื่อสร้างให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพในอนาคตได้

การยกระดับทุนเดิมที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถกระทำได้โดยสร้างเสริมทักษะการเขียนบทความวิชาการ โดยเน้น ความรู้ทางเทคนิคเกี่ยวกับการมองปัญหาหรือหัวข้อวิจัยในเชิงแนวคิด (conceptualization of the problem) ที่ทันสมัยและให้มีความหลากหลาย สร้างเสริมทักษะการสร้างความรู้ (หรือถอดรหัสความรู้) จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการ (PAR) ด้วยการสร้างและยอมรับรูปแบบการวิจัย กรอบแนวคิดใหม่ๆ ที่ทันสมัย

ในด้านการจัดการมหาวิทยาลัยควรสร้างวิสัยทัศน์การวิจัยที่มุ่งเป้าโดยเน้นการสร้างทีมงานวิจัยที่แบ่งกลุ่มตามประเด็นปัญหาวิจัยในพื้นที่ศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นๆ พร้อมกับสร้างระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย (mentorship) นำนักวิจัยรุ่นใหม่สร้างประสบการณ์การวิจัยที่รับใช้ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงความพยายามที่นำเสนอบทความทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ ในระยะสั้นควรจัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันระยะสั้น (short-term inhouse-consultation) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะอย่างต่อเนื่องและอำนวยความสะดวก การพัฒนาการเขียนและการนำเสนองานวิชาการอย่างมีคุณค่าทางวิชาการในระดับสากล มหาวิทยาลัยควรถือเป็นการลงทุนเพื่อคุณภาพระบบการวิจัยในอนาคต

Abstract

On the present situations that create problems of social, cultural, political and economic and environment pointed out that Thai society need for the mobilization of all aspects to make the desired changes and development based on self-reliance and sustainability and fairness. By building knowledge and wisdom for the local community which is the foundations of society, it is a chance of the Rajabhat University will be the role and responsibilities of the institutions to support and enhance the capacity of communities and local organizations to solve problems and create new opportunities for people in local communities. It is our belief and assumption that to promote capacity building of research management and research should focused on the benefits to local communities, could make The Rajabhat University has *the leverage* in the building of society to encourage change and promote knowledge to benefit communities which have more strength and well-being life's.

By pointed out, induce them to action and consultant help. The Organization approach in the form of the network which initiates a practical social research with local social mechanisms that create and manage the knowledge from the action was our strategic projects design.

Lessons learned from this project were Rajabhat University has a number of researchers who done well researches which valuable and beneficial to the local community on the strategic area that each Rajabhat University is involved. With the process to establish the involvement of stakeholders at the local level (Participatory Action Research - PAR) and the admirable efforts of researchers who have done the researches with inspiration and initiative in their own individual, although they subject to the restrictions in the capital remuneration (both in terms of compensation and recognition awards regarded within institutions) and much more teaching in the universities. Including efforts to link the network of research to issues with a institutions, personnel and expert professors, and funding sources outside the institution, we also found that Rajabhat University have lots of younger generation researcher and could management research system that can provide them became a professional researcher in the future.

To take the advantages mentioned above. It can be done by strengthening academic paper writing skills with an emphasis on technical knowledge about the problem or research topic in the concept (conceptualization of the problem), which are modern and diverse. Build knowledge creation skills (or decode knowledge) from Participatory Action Research (PAR) with the creation and recognition the research pattern and new framework that meets the modernity.

The university management should create a vision for research aimed at focusing by emphasis on the research team building, organize the research issues into different categories according to the study area of the Universities and to establish a mentoring system researchers (mentorship), leading researchers to create new experiences that serve the local community, including efforts presented papers in both national and international. In short, should be provided institutional short-term expert professors (short-term inhouse-consultation) to provide ongoing consultation and development of writing and presenting a valuable academic research internationally. University should be considered an investment in research system for the future quality.

สัญญาเลขที่ RDG 549004

โครงการ “โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคนสู่อาชีพ พื้นที่ภาคตะวันตก”

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ข้อมูลโครงการ

ผู้รับทุน : ดร.กฤตติ์ แก่นสันติสุขมงคล

นักวิจัยร่วมโครงการ : ผศ.ดร.โอภาส ปัญญา และ นายบุญชัย หล่อทองคำ

โครงการเริ่มเมื่อวันที่ 15 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2554 รวมระยะเวลาทำวิจัยทั้งสิ้น 16 เดือน (ขอขยายเวลาของโครงการออกไป 4 เดือน)

วัตถุประสงค์โครงการ

1. สนับสนุนการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันตก
2. สร้างเสริมศักยภาพให้แก่นักวิจัยรุ่นใหม่ในด้านการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น
3. สนับสนุนการบูรณาการการวิจัยเข้าสู่หน่วยงานนโยบายและปฏิบัติในระดับท้องถิ่น จังหวัดและภูมิภาค
4. สนับสนุนการสร้างผลงานทางวิชาการที่รับใช้สังคม ให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ให้มีคุณค่าและการยอมรับต่อสังคมทั่วไป

ยุทธศาสตร์และโครงการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในโครงการนี้ ตามความเหมาะสมภายใต้ยุทธศาสตร์ของแต่ละสถาบัน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สนับสนุนในด้าน

1. การประสานงาน การระดมทักษะความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ
2. การพัฒนาศักยภาพการจัดการวิจัยให้แก่ หัวหน้าโครงการวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัย
3. สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น
4. เพิ่มพูนศักยภาพนักวิจัยรุ่นใหม่ ในด้าน การวิจัยที่มีคุณภาพและได้รับความเชื่อถือในวงวิชาชีพ ทางด้านวิชาการ ด้วย การจัดหลักสูตรฝึกอบรม การมีบทบาทของการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Agents of Change) ระเบียบวิธีวิจัย และการออกแบบการวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน

5. การเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านการวิจัยเพื่อรับใช้สังคม ในรูปของการจัดเวทีสัมมนา ปฏิบัติการ เพื่อสร้างความรู้ที่มาจากประสบการณ์จริงในภาคสนาม และการเตรียมการเขียนบทความ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

1. ความเป็นมา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้อนุมัติโครงการนี้ เพื่อประสานงานและสนับสนุนการบริหารจัดการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ 8 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศ อันเป็นหนึ่งหน่วยจัดการ ร่วมกับหน่วยภูมิภาคอื่นๆทั่วทั้งหมดยของประเทศ ให้มีศักยภาพการจัดการวิจัยที่ตอบโจทย์ปัญหาและเสนอโอกาสใหม่ๆให้กับชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ (อันเป็นที่มาของแนวนโยบาย “หนึ่งมหาวิทยาลัยหนึ่งจังหวัด”) โดยที่คณะทำงานมีความเชื่อและสมมุติฐานว่าการสร้างเสริมศักยภาพการจัดการงานวิจัยที่เน้นการวิจัยที่เอื้อประโยชน์กับชุมชนท้องถิ่น จะสามารถทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็น “จุดคานงัด” ในการสร้างสังคม ชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง มีความสุข และมั่นคง อย่างน้อยแก่ 3 องค์การ ในระดับท้องถิ่น ได้แก่ ภาคราชการ-การปกครอง คือ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต) ด้านการศึกษาคือเขตการศึกษาและสถาบันการศึกษาทุกระดับ และภาคเอกชนคือ การสร้างอาชีพอิสระและสร้างงาน ทั้งนี้เพราะคณะทำงานเห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีความสัมพันธ์กับบุคลากรในสามภาคส่วนนี้เป็นฐานของความเคารพนับถือซึ่งกันและกัน จึงถือว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏ มี “ทุนทางสังคม” ในระดับรากหญ้า มากกว่าสถาบันอุดมศึกษาใดๆ ในประเทศ ในการบริหารจัดการงานวิจัยที่รับใช้สังคม-ชุมชน

2. การดำเนินงาน

ในแต่ละภูมิภาคซึ่งมีคณะทำงานโดยผู้ประสานงานภาคๆละ 1 คน เป็นหลัก อาจมีหลักคิด กลยุทธ์ และกระบวนการดำเนินงานแตกต่างกันออกไป ตามบริบทของกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละภูมิภาคตาม ประสบการณ์และตามความเชี่ยวชาญของผู้ประสานงานและคณะทำงานประจำแต่ละภาค สำหรับโครงการนี้ซึ่งรับผิดชอบต่อกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ตั้งอยู่ภาคกลางและภาคตะวันตก ได้ออกแบบกลยุทธ์การดำเนินโครงการในรูปของ การสร้างองค์การการขับเคลื่อน (organization approach) ในรูปของเครือข่ายผู้ริเริ่มการวิจัยเพื่อรับใช้สังคมอย่างเป็นรูปธรรม ที่สามารถเป็นกลไกทางสังคมท้องถิ่นในการสร้างและจัดการความรู้จากการกระทำ (knowledge-based management)

เอกสารประกอบแนบท้าย ได้ประมวล กลยุทธ์ กิจกรรม กระบวนการ ในการดำเนินงาน โครงการให้เห็นภาพรวมของการขับเคลื่อนกลไก ที่จะบุกเบิกจัดการความรู้ใหม่ จากการวิจัยที่เอื้อต่อการสนองตอบต่อปัญหาและหาโอกาสใหม่ให้กับชุมชนท้องถิ่น อย่างครบถ้วน และในคอลัมน์ข่าวสด ได้แจ้งผลลัพธ์ (outcomes) หรือความก้าวหน้าของโครงการจนถึง สิ้นปี 2554 ในแต่ละกลุ่มกิจกรรม

เอาไว้ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น สามารถอธิบายให้เป็นกระบวนการจัดการของคณะผู้ประสานงานภาค และกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่หลากหลาย ในการดำเนินงาน โครงการนี้ ได้ดียิ่งขึ้นดังนี้

- **ชี้ให้เห็น**

คณะทำงานทั้งหมดทั้ง 5 ภาค ได้อาศัยการร่วมมือกับสถาบันคลังสมอง ในอันที่จะขับเคลื่อน “งานวิจัยเพื่อรับใช้สังคม” ให้เป็นทางเลือกอย่างหนึ่งและอาจเหมาะสมกับสถานภาพของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในการนำไปเป็นตัวชี้วัดการประเมินผลงานวิจัยในอนาคตได้ คณะทำงานฯ ได้ใช้วาทกรรมและความพยายามอันนี้ เพื่อชี้ให้ผู้บริหารระดับสูง โดยเฉพาะ ระดับ อธิการบดี รองอธิการฝ่ายวิจัย และที่สำคัญระดับผู้อำนวยการสำนักงานวิจัย (ในรูปของ การชี้แจงในที่ประชุมอธิการบดีของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งหมด และการเป็นผู้เสนองานวิชาการในประชุมสัมมนาวิชาการที่จัดตาม มหาวิทยาลัยราชภัฏ หลายแห่ง) ถึงการสร้างโอกาสร่วมกันทั้ง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันคลังสมอง และสถาบันอุดมศึกษา ในการสร้าง ตัวอย่างและต้นแบบที่ดี เพื่อที่จะได้มีการสร้างความรู้จาก ประสบการณ์จริง

นอกจากนั้นแล้ว ทาง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ส่วนกลางยังได้จัดทำ MOU ระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่ร่วมโครงการ เพื่อเป็นกรอบการทำงานร่วมกัน ให้กับระดับผู้ปฏิบัติการ สามารถดำเนินการอย่างคล่องตัว

- **ชวนทำนาร่อง**

ในระดับปฏิบัติ การที่จะให้ อาจารย์และนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ แม้ในมหาวิทยาลัยทั่วไป ทำงานวิจัยที่ตอบโจทย์ปัญหาหรือ ชี้จุดหาโอกาสใหม่ มิใช่เรื่องง่าย เพราะเป็นเรื่องที่ต้องปรับ กระบวนวิธีคิดในเชิงศาสตร์แห่งบูรณาการ ที่ต้องก้าวข้ามวัฒนธรรมวิชาการความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ตามแขนง และตามสาขาของศาสตร์ต่างๆ ที่ตนเองมีอยู่ นอกจากนี้แล้ว การสร้างมุมมองและกระบวนการสร้าง โจทย์ปัญหา จำต้องเผชิญกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลาย (multi-stakeholders) ในพื้นที่ศึกษา จำเป็นต้องมีเครื่องมือใหม่ที่เหมาะสมอีกเช่นกัน ประการสุดท้าย แนวคิด และการคาดหวังว่า งานวิจัยนั้น ควรเป็นเครื่องมือหรือกลไก ในการเสริมสร้างการเรียนรู้การสอนที่จะ นำไปสู่การสร้างเสริมศักยภาพนักศึกษา ให้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสังคมและชุมชนท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

ประเด็นเชิงโครงสร้างวิธีคิดและกระบวนการสร้างความรู้ ดังกล่าว จำเป็นต้อง มีการ ทำนาร่อง ให้ดู เพื่อให้ นักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ ได้เห็น เป็นต้นแบบ เพื่อความเข้าใจและมีความเชื่อมั่นใน ศักยภาพตนเอง

ตัวอย่างที่แรก ที่ทางคณะผู้ประสานงานภาคตะวันตก ได้ชวนนักวิจัยทำโครงการนำร่อง ได้แก่ การสร้างหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การเขียนบทความวิชาการเพื่อการตีพิมพ์นานาชาติ” เป็น การเสริมศักยภาพ ขกระดับการเขียนงานวิจัยที่ทำในระดับท้องถิ่น ไปสู่เวทีวิชาการนานาชาติ ให้ได้ (นำ

ผลงานวิจัยพัฒนาเชิงพื้นที่ ในระดับปริญญาตรี จากโครงการ ABC-PUSMAG ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 7 เรื่อง ซึ่งนำเสนอในเวทีการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏ ระดับชาติ ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มาเข้าหลักสูตรการอบรม ร่วมกับ งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผลลัพธ์ที่ได้ คือมีงานวิจัยได้รับการคัดเลือกจาก Peer Reviewer ให้นำเสนอใน Panel ในการประชุมวิชาการนานาชาติ 5th APEAEN International Conference ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กำแพงแสน จำนวน 1 เรื่อง และนำเสนอแบบโปสเตอร์ จำนวน 2 เรื่อง จากงานที่ส่งเข้าร่วมจำนวน 5 เรื่อง) ตัวอย่างที่สอง ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อขับเคลื่อนชุมชน” ข้ามศาสตร์ ข้ามสาขา มุ่งเน้นการบูรณาการประเด็นวิจัยเชิงพื้นที่ คูรายละเอียดได้ที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ และตัวอย่างที่ สาม ได้แก่ การสร้างหลักสูตรการเรียนรู้แบบใหม่ “พัฒนาภาวะการเป็นผู้นำด้านการสร้างจิตสำนึกสิ่งแวดล้อม” เพื่อให้เป็นต้นแบบ ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่ ที่เน้น กระบวนการคิด การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ และการเรียนรู้ที่ผ่านการกระทำ อันเป็นทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยมีคณะอาจารย์และนักศึกษา ทำการ บันทึกกระบวนการ และมีการประเมินเป็นระยะๆ เพื่อให้เห็นผลสำเร็จและการปรับปรุงในการขยายผลในต่อไป ตัวอย่างนี้ คูรายละเอียดได้ที่ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

- **พร้อมให้คำปรึกษาช่วยเหลือ**

ด้วยว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง อยู่ภายใต้การบริหารที่เป็นเอกเทศ การจัดการระดับความสำคัญของงานวิจัยเพื่อเป็นที่พึงของชุมชน ย่อมต่างกัน เช่น บางแห่งมีการจัดการผู้มีประสบการณ์และผู้สนใจได้อย่าง เป็นกลุ่มเป็นก้อน แต่หลายแห่งอาจเพิ่ง เริ่มมีรูปแบบจัดการบริหารจัดการในเชิงรุกมากขึ้น เป็นต้น ประการหลังนี้ คณะผู้ประสานงานภาค ได้ร่วมดำเนินการ เป็นประจำ ในรูปขอ การเป็นวิทยากรรับเชิญ ซึ่งให้เห็น กระตุ้น อบรมเชิงปฏิบัติการเลือกสรรระบบคิดแบบใหม่ๆ การเป็นวิทยากร กระบวนการสร้างยุทธศาสตร์องค์กร ให้สำนักงานวิจัยเป็น องค์กรนำการเปลี่ยนแปลงของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมถึงการให้คำปรึกษา แนะนำ การเขียนโครงการ และบทความวิชาการ

3. อุปสรรคและข้อจำกัด

จากตารางประมวลแผนยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนงานในภาคกลางและภาคตะวันตก ในเอกสารแนบท้าย ในภาพรวม บรรลุวัตถุประสงค์ และขับเคลื่อนไปในทางที่คาดหวังไว้ อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มกิจกรรมที่เป็นกลยุทธ์และวิธีการ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ มีอยู่ 2 อย่าง คือ การสร้างเครือข่ายให้เป็นกลไก (องค์กร) การวิจัยเพื่อรับใช้ชุมชน ในภาคตะวันตก และ การติดตามถอดบทเรียนในเชิงลึก ในด้านการจัดการ (เชิงขับเคลื่อน) งานวิจัยเพื่อรับใช้ชุมชน ให้เป็น ชุดความรู้ หรือเป็น กรณีตัวอย่างที่ นำศึกษาและขยายผล ในอนาคต

- 3.1 ในการสร้างกลไกระดับภาค นั้น ปัจจัยหลักของการที่ยังไม่บรรลุอยู่ที่ คณะทำงานและผู้ประสานงาน ตั้งความคาดหวังไว้เกินความเป็นจริง กล่าวคือ การที่การดำเนินการที่ไม่มีทรัพยากรหรืองบประมาณ ส่วนรวมเพื่อการนี้ และการพึ่งพางบประมาณของแต่ละมหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นเรื่องที่ยากมาก เพราะแต่ละมหาวิทยาลัย มีระบบการบริหารจัดการวิจัยที่มักขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูง ซึ่งแต่ละแห่งอาจจัดลำดับความสำคัญด้านการวิจัยไว้ก่อนหลังต่างกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้บริหารสำนักงานวิจัย คณบดี และหัวหน้าภาควิชา ไม่สามารถเข้าร่วมกันเป็นเครือข่ายได้อย่างต่อเนื่องและเต็มที่
- 3.2 ในเรื่องของ การติดตามศึกษาถอดบทเรียนในเชิงลึก ที่ยังไม่บรรลุผลนั้น มีปัจจัยมาจากสถานการณ์น้ำท่วม ผู้เกี่ยวข้องโครงการทุกระดับ ขาดการติดต่อประสานงาน กว่า 3 เดือน จึงทำให้ กลุ่มแผนงาน เรื่องนี้ ยังไม่สามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

4. ข้อเสนอแนะ

- 4.1 กล่าวในภาพรวม ความพยายามในการขับเคลื่อนให้มหาวิทยาลัยราชภัฏจัดการงานวิจัยเพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการและการค้นหาโอกาสใหม่ๆหรือที่เรียกรวมๆว่า “การวิจัยเพื่อรับใช้สังคม” นั้น ต้องการความรู้ใหม่ในด้าน “การบริหารจัดการ” จากประสบการณ์ภาคสนาม ทำให้ทราบว่า ต้องมีการสร้าง และนำนวัตกรรมด้านวิธีวิทยา (methodological innovation) ใหม่ๆ รวมทั้ง กระบวนทัศน์ แนวคิดและทฤษฎี ที่เหมาะกับยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลง ทั้งหมดนี้ เพื่อช่วยให้นักวิจัยและนักศึกษา สามารถเข้าใจและเข้าถึงชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและเอื้อประโยชน์อย่างจริงจัง ในเรื่องนี้ คณะทำงานในโครงการนี้ ขอเสนอแนะว่า องค์กรภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันคลังสมอง ให้ความสำคัญกับ การสร้างและการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องกับ “นวัตกรรม” ด้านกระบวนการวิจัย เพื่อให้ นักวิจัยที่เน้นการทำงานเพื่อชุมชน ได้ มีกระบวนการที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็ให้มีคุณค่าทางวิชาการเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและต่างประเทศได้
- 4.2 ความพยายามที่จะทำให้ มหาวิทยาลัยราชภัฏ สร้างนวัตกรรมการจัดการงานวิจัยให้เชื่อมโยงกับชุมชนและเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไปด้วยนั้น ควรเป็นวาระแห่งชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ต้องการ การทำงานในลักษณะเครือข่ายแนวระนาบ กับมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นด้วยกัน และ กับมหาวิทยาลัยใหญ่ๆในกรุงเทพฯและภูมิภาค ให้สามารถ สร้างความรู้ใหม่ร่วมกันเป็นหน่วยขององค์กร (collective learning) ดังนั้นการสนับสนุนในด้านงบประมาณ ที่ทำให้เกิดเครือข่าย มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เพื่อสร้างความรู้และนวัตกรรม “การจัดการงานวิจัย” ให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงชุมชน ของสังคมและของโลก คณะทำงานยังมีความเชื่อว่า หาก

สร้างความร่วมมือกันเสริมสร้าง มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยไทยโดยรวม ให้เข้มแข็ง โดยใช้ “นวัตกรรมการจัดการงานวิจัย” ชุมชนท้องถิ่นทุกภาคส่วน (ที่สำคัญได้แก่ องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคส่วนการศึกษา และท้ายสุด การมีภาคเอกชน ที่สามารถสร้างอาชีพและสร้างงาน) ก็จะเข้มแข็ง และสร้างความผาสุก อย่างยืนยาวเพื่อลูกเพื่อหลานได้

4.3 ใน มหาวิทยาลัยราชภัฏ เกือบทุกแห่ง เราพบว่า มีกลุ่มนักวิจัยกลุ่มเล็กๆ ที่ทุ่มเทงานวิจัยและพัฒนาให้กับชุมชนท้องถิ่นอยู่แล้ว อาจเรียกว่า เป็น “นักวิจัยชายขอบ” ซึ่งถือเป็นคนส่วนน้อยที่ได้ค้นรณทางบประมาณจากแหล่งอื่นๆด้วยตนเอง โดยไม่พึ่งสถาบันและช่องทางแหล่งทุนหลัก ที่ไม่อยู่ในกระแสหลัก ได้ทุ่มเททำงานวิชาการที่เอื้อแก่ชุมชนอย่าง มีความสุขและมีประสิทธิภาพ คณะทำงานฯ ขอเสนอให้ องค์กรภายนอกที่สนับสนุนการจัดการงานวิจัยเพื่อรับใช้สังคม เปิดช่องทางและสร้างโอกาสให้กลุ่มคนชายขอบเหล่านี้ ร่วมสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือส่งเสริมสนับสนุนให้เป็น “คานงัด” (Lever) ให้เกิดการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อรับใช้สังคม อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น ให้ทันกับความต้องการของชุมชน ตามยุคสมัยและบริบทของการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยรวมแห่งศตวรรษที่ 21

การดำเนินโครงการช่วงขยายเวลา 4 เดือน จากเดือนมกราคม-เมษายน 2555 ซึ่งการดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการยืดเวลาโครงการ โดยกิจกรรมหลักๆ ได้แก่ การจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshop) เรื่องการเขียนงานวิชาการเพื่อการตีพิมพ์ 2 ครั้ง (ให้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี 1 ครั้ง) และ ให้กับนักวิจัยที่นำงานวิจัยไปรับใช้ชุมชน จำนวน 20 คน 1 ครั้ง เพื่อถอดบทเรียนการทำงานวิจัยที่รับใช้สังคม กิจกรรมหลังนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาให้เป็น ชุดบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารเป็นฉบับพิเศษ หรือ อาจพิจารณาให้ออกมาเป็นหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านได้แก่นักวิจัยได้เรียนรู้เป็นกรณีศึกษา ที่มีความลึกและมีความหลากหลายในประเด็นการวิจัย นอกจากนั้น ได้เข้าร่วมเป็นวิทยากร/ผู้ทรงคุณวุฒิ ในงานสัมมนาการฝึกนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำการนำเสนอบทความทางวิชาการระดับประเทศ

จุดสำคัญของรายงานส่วนนี้ อยู่ที่บทเรียนที่ได้จากการดำเนินโครงการในภาพรวม ดังที่จะเสนอต่อไปนี้

บทเรียนที่ได้จากการปฏิบัติการ (Lessons Learned)

1. ทุนเดิมที่มีในมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาพรวม

- มีนักวิจัยจำนวนหนึ่ง ทำงานวิจัยที่ดี มีคุณค่าและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นตามพื้นที่ยุทธศาสตร์ของแต่ละมหาวิทยาลัยมีส่วนเกี่ยวข้องได้เสีย

- เป็นงานวิจัยที่พยายามสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียในระดับท้องถิ่น (Participatory Action Research--PAR)
- เป็นความเพียรพยายามของนักวิจัยที่น่าชื่นชม เพราะทำงานจากแรงบันดาลใจและความคิดริเริ่มของตนเองในระดับปัจเจก ภายใต้ข้อจำกัดในด้านแหล่งทุน ค่าตอบแทน (ทั้งในเชิงรางวัล การยกย่อง ค่าตอบแทนและ การยอมรับภายในสถาบัน) และการงานสอนในมหาวิทยาลัยค่อนข้างมาก
- มีความเพียรพยายามที่จะเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายงานวิจัยตามประเด็น กับสถาบัน บุคลากร และผู้ทรงคุณวุฒิ และแหล่งทุน ภายนอกสถาบัน
- มีนักวิจัย ในวัยของคนรุ่นใหม่ อยู่เป็นจำนวนมาก ที่สามารถจัดให้มีระบบการจัดการวิจัย เพื่อสร้างให้เป็นนักวิจัยมืออาชีพในอนาคตได้

2. การยกระดับทุนเดิม: ข้อเสนอแนะ

- สร้างเสริมทักษะการเขียนบทความวิชาการ โดยเน้น ความรู้ทางเทคนิคเกี่ยวกับการมองปัญหาหรือหัวข้อวิจัยในเชิงแนวคิด (conceptualization of the problem) ที่ทันสมัยและให้มีความหลากหลาย สิ่งเหล่านี้จะสร้างบริบทที่เป็นสากลให้กับงานวิจัยที่เกิดขึ้นในระดับชุมชนท้องถิ่น เป็นการยกระดับคุณค่างานวิจัยโดยสามารถเชื่อมโยงประเด็นปัญหางานวิจัยจากชุมชนท้องถิ่นกับความเปลี่ยนแปลงและความเป็นไปในเชิงความรู้ใหม่ในระดับสากล
- สร้างเสริมทักษะการสร้างความรู้ (หรือถอดรหัสความรู้) จากงานวิจัยในเชิงปฏิบัติการ (PAR) ด้วยการสร้างและยอมรับรูปแบบการวิจัย กรอบแนวคิดใหม่ที่ทันยุคทันสมัย เช่น การวิจัยเชิงสหวิทยาการ (interdisciplinary research) การวิจัยเชิงบูรณาการศาสตร์ (trans-disciplinary research) และวิธีวิทยาใหม่ๆ การบริหารจัดการความรู้ (knowledge-based management) การเรียนรู้เป็นทีมเป็นกลุ่มเป็นองค์กรเครือข่าย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสร้างคุณค่าตามความเป็นจริงในเชิงวิชาการและความมั่นใจให้กับนักวิจัยสายนี้ อย่างเป็นสากล
- ในด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยควรสร้างวิสัยทัศน์การวิจัยที่มุ่งเป้า แทนการประกาศให้ทุน และการให้การอบรมทักษะการวิจัย เป็นครั้งคราว ให้แก่นักวิชาการที่สนใจโดยทั่วไป โดยเน้นการสร้างทีมงานวิจัยที่แบ่งกลุ่มตามประเด็นปัญหาวิจัยในพื้นที่ศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นๆ พร้อมกับสร้างระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย (mentorship) นำนักวิจัยรุ่นใหม่สร้างประสบการณ์การวิจัยที่รับใช้ชุมชนท้องถิ่น รวมถึงความพยายามที่นำเสนอบทความทางวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

- ในระยะสั้น เนื่องจากการะงานสอนและการบริหารที่ค่อนข้างหนัก ทำให้นักวิจัยไม่สามารถทุ่มเทเวลา ในการทำการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อนำงานวิจัยมาเขียนเป็นบทความที่มีคุณค่าต่อการตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในและต่างประเทศ จึงขอเสนอแนะให้ จัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันระยะสั้น (short-term inhouse-consultation) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเสนอแนะอย่างต่อเนื่องและอำนวยความสะดวก การพัฒนาการเขียนและการนำเสนอ งานวิชาการอย่างมีคุณค่าทางวิชาการในระดับสากล มหาวิทยาลัยควรถือเป็นการลงทุนเพื่อคุณภาพระบบการวิจัยในอนาคต

ลงชื่อ...

กุลวดี แก่นสันติสุขมงคล

(ดร.กุลวดี แก่นสันติสุขมงคล)

หัวหน้าโครงการ

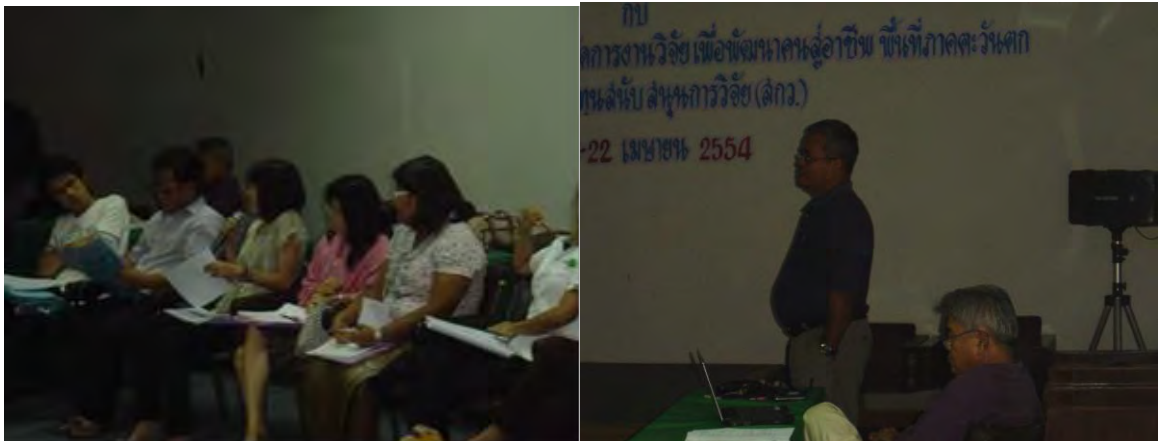
แผนยุทธศาสตร์ และผลการดำเนินงาน
การพัฒนาเครือข่ายการจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนากลุ่มอาชีพรับใช้ชุมชนท้องถิ่น: ภาคกลางและภาคตะวันตก

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลลัพธ์
เชื่อมองค์กรเครือข่าย	หัวหน้าโครงการวิจัย	1. สร้างจิตสำนึกและเป้าหมายร่วม 2. สร้างยุทธศาสตร์กลุ่มแกน 3. เสริมสร้างทักษะการเป็นเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ 4. วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์	ยังไม่สามารถสร้างเครือข่าย อย่างเป็นองค์กันได้ (ดูคำอธิบายประกอบ) เป็นวิทยากรกระบวนการพัฒนายุทธศาสตร์สนง.วิจัย (มรภ.กาญจนบุรี)
อบรมเชิงปฏิบัติการ นักวิจัยรุ่นใหม่	นักวิจัยรุ่นใหม่ 40 คน	1. สร้างทักษะวิคิดกระบวนการระบบ (system/strategic thinking) 2. สำรวจแนวความคิดมุมมอง การวิจัยเชิงพื้นที่ 3. ทักษะการออกแบบวิจัยและข้อเสนอโครงการ 4. ทักษะการอำนวยความสะดวกประชุมระดมสมอง	นักวิจัยรุ่นใหม่จำนวนมากกว่า 40 คนนี้ สามารถกำหนดหัวข้อวิจัยออกแบบและข้อเสนอโครงการอย่างมีวินัยวิชาการ และมีทักษะการอำนวยความสะดวกด้านการมีส่วนร่วม เสริมสร้างศักยภาพการจัดการงานวิจัยเพื่อรับใช้ชุมชนต้นแบบ ให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงหลวง
คัดเลือกและปรับปรุง ข้อเสนอ โครงการวิจัย	หัวหน้าโครงการ	1. คัดเลือกและปรับปรุง proposals 2. เกิดทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	โครงการหรือชุดโครงการวิจัยที่พร้อมปฏิบัติการ
การติดตามความก้าวหน้า ระหว่างทาง	หัวหน้าและทีมวิจัย	1. ทราบความก้าวหน้า 2. การสร้างความรู้ร่วมกัน 3. สร้างทักษะการเขียนงานวิจัย	ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์

กิจกรรม	กลุ่มเป้าหมาย	วัตถุประสงค์	ผลลัพธ์
ประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับเครือข่าย	นักวิจัยและชุมชน	1. นักวิจัยมีทักษะการเสนอผลงานวิจัย 2. สร้างทักษะการพัฒนาชุมชน และองค์กร โดยการ ใช้ความรู้ (knowledge-based development)	มีการปรับปรุงการเขียนงานวิจัยที่เสนอในเวที นานาชาติ 8 ชุด 8 มหาวิทยาลัย โดยผ่านเวทีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ชุดความรู้จากประสบการณ์จริงด้วยเรื่อง การวิจัยเพื่อประโยชน์ต่อสังคมชุมชนท้องถิ่น ความร่วมมือและวัฒนธรรมใหม่ที่ใช้ความรู้ นำการพัฒนาศักยภาพท้องถิ่น
วิพากษ์และคัดกรองบทความวิชาการเพื่อการตีพิมพ์	หัวหน้าทีมงานและ นักวิจัย	1. สร้างทักษะการเขียนบทความวิชาการเพื่อ การตีพิมพ์ 2. ปรับปรุงบทความพร้อมตีพิมพ์ ที่มีคุณภาพ	ได้บทความวิชาการที่มีคุณภาพพร้อมตีพิมพ์ อย่างน้อย 8 เรื่อง สามารถสร้างหลักสูตรหรือ คู่มือ การเขียนงานวิชาการอย่างมีสุข
สร้างหลักสูตรต้นแบบ การพัฒนาศักยภาพ ภาวะผู้นำในโลยุคใหม่ (นรธ.พระนคร) (นอกเหนือจาก IOR)	นักศึกษาระดับอาชีว	1. สร้างหลักสูตรต้นแบบการฝึกอบรม เพื่อยกระดับคุณภาพนักศึกษา 2. สาธิต การเรียนการสอน ที่เป็นทางเลือกใหม่	ได้หลักสูตรต้นแบบที่สามารถขยายผล แก่นักศึกษารุ่นต่อไป ในปีต่อไปได้ด้วย ทั้งนพวาระ หลักสูตร ได้มีการประเมินผลการเปลี่ยนแปลง เชิงคุณภาพตลอดทุกชั้นตอน

ภาคผนวก
รูปภาพกิจกรรม
โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อพัฒนาคนสู่อาชีพ พื้นที่ภาคตะวันตก

ภาพการทำงานร่วมกับกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคกลาง-ตะวันตก

สรุปงานอาชีวศึกษา

1. ความเป็นมา

การวิจัยอาชีวศึกษา เป็นการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปทางการศึกษา โดยอาศัยกระบวนการ การประดิษฐ์คิดค้น ระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหา และส่งเสริมในด้านวิชาการทางอาชีวศึกษา นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าและพัฒนางานในอาชีพต่างๆ รวมถึงพัฒนาคุณภาพบุคลากร และนักศึกษาอาชีวศึกษา โดยองค์ความรู้ที่ได้ยังสามารถนำไปต่อยอดใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และอุตสาหกรรม เกิดความร่วมมือกับภาค การผลิตและภาคธุรกิจ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนและประเทศได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ด้านการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา (Innovation Research for Vocational Education : IRVE) มาตั้งแต่ปี 2550 ได้สร้างครูที่ปรึกษาเป็นนักวิจัยผ่านสิ่งประดิษฐ์บนฐานวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอน จำนวน 76 ท่าน มีนักศึกษาได้รับการฝึกฝนทักษะ และประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ เรียนคิด จากกระบวนการวิจัยสิ่งประดิษฐ์ ในโครงการ 480 คน และ มีวิทยาลัยเข้าร่วมโครงการนี้กระจายทุกภูมิภาค รวมทั้งหมด 41 วิทยาลัย ครอบคลุมพื้นที่ 35 จังหวัดตามรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนนักวิจัย IRVE และวิทยาลัยสังกัด สอศ. ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดใน 4 ภูมิภาค

ภูมิภาค	จำนวน		พื้นที่จังหวัดที่ตั้งของวิทยาลัยที่มีนักวิจัยพัฒนา นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา
	แห่ง	นักวิจัย(คน)	
เหนือ	9	27	1.ตาก 2.ลำพูน 3.ลำปาง 4.เชียงใหม่ 5.พิษณุโลก 6.พิจิตร 7.แพร่ 8.น่าน 9.เชียงราย
ตะวันออกเฉียงเหนือ	7	21	1.ร้อยเอ็ด 2.กาฬสินธุ์ 3.หนองคาย 4.อุดรธานี 5.นครราชสีมา 6.บุรีรัมย์ 7.อุบลราชธานี
ตะวันออก-กทม. และปริมณฑล	7	8	1.กรุงเทพมหานคร 2.นนทบุรี 3.ปทุมธานี 4.นครนายก 5.ชลบุรี 6.ระยอง 7.จันทบุรี
กลาง	7	11	1.กาญจนบุรี 2.เพชรบุรี 3. สระบุรี 4.พระนครศรีอยุธยา 5.อ่างทอง 6.สิงห์บุรี 7.อุทัยธานี
ใต้	8	9	1.ชุมพร 2.กระบี่ 3.ตรัง 4.สงขลา 5.ปัตตานี

เพื่อให้ “กระบวนการวิจัย” เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหนึ่งของการพัฒนากำลังคนในท้องถิ่นสู่อาชีพ จากความร่วมมือระหว่าง สกว. และสอศ. ใน “โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา (IRVE)” ซึ่งครอบคลุมถึง 35 จังหวัด ในทุกภูมิภาคของประเทศจึงสามารถใช้เป็นพื้นฐานใน “การวิจัยและพัฒนาระบบจัดการคุณภาพการวิจัยอาชีวศึกษา” ตั้งแต่ครูผู้สอน หัวหน้างานวิจัย ระดับวิทยาลัย รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารงานวิจัยสำนักวิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา

2. การดำเนินงาน

ใช้การทำงานร่วมกับกลไกการทำงานที่มีอยู่ของอาชีวศึกษา โดย สกว. ทำหน้าที่สนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิในการหนุนเสริมให้เกิดคุณภาพงานวิจัยและการพัฒนาการบริหารจัดการงานวิจัยของอาชีวศึกษาในระดับวิทยาลัย ดังนี้

2.1 การร่วมมือสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเสวนาเรื่อง “ถอดความคิดกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์” ในโครงการ “การวิจัยเครือข่ายนวัตกรรม (Research and innovation Network RIN)” ความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2.2 สนับสนุนการพัฒนาโจทย์เพื่อขอรับทุนจากโครงการ “ส่งเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชนในระดับอาชีวศึกษา” จาก สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

2.3 ร่วมมือกับสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) พัฒนาโจทย์วิจัยโครงการ IRVE 2554 ในระดับภูมิภาค ซึ่งก่อนหน้านี้กระทำที่ส่วนกลาง ภายใต้กรอบการทำงานของโครงการ ตามเอกสารแนบ 1

2.4 ร่วมมือกับสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) ระดมความคิดเพื่อเสนอแนวทางระบบวิจัยอาชีวศึกษา ในระดับประเทศ พร้อมจัดทำข้อสรุป ตามเอกสารแนบ 2

2.5 ร่วมมือกับวิทยาลัยพัฒนางานวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัยของวิทยาลัย ตามแนวทางในเอกสารแนบ 2

โดยการดำเนินงานเน้นให้ สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) หรือ วิทยาลัย บริหารจัดการทรัพยากร ของหน่วยงานและวางแผนดำเนินการขับเคลื่อนงานเอง สกว. ทำหน้าที่เพียงเป็นที่ปรึกษากระตุ้นและหนุนเสริมให้เกิดคุณภาพของงานและการบริหารจัดการที่เป็นระบบที่เอื้อต่อพัฒนาและเกิดเป็นวัฒนธรรมที่ดีขององค์กรต่อไป

3. ผลการดำเนินการ

3.1 จากการร่วมมือสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเสวนาเรื่อง “ถอดความคิดกระบวนการสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์” ในโครงการ “การวิจัยเครือข่ายนวัตกรรม (Research and innovation Network RIN)” ความร่วมมือ ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) ได้สนับสนุนทุนวิจัยในโครงการ “การวิจัยเครือข่ายนวัตกรรม (Research and innovation Network RIN)” จำนวน 47 ผลงาน จากสถาบันในสังกัดอาชีวศึกษา 34 แห่ง งบประมาณทั้งสิ้น 1,273,000 บาท

3.2 จากการร่วมมือกับสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) พัฒนาโจทย์วิจัยโครงการ IRVE 2554 ในระดับภูมิภาค ซึ่งได้ผลลัพธ์ ดัง ตารางที่ 2 และ 3

ตารางที่ 2 จำนวนนักวิจัยและสถานศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาโจทย์วิจัย

ภูมิภาค	จำนวน นักวิจัย	จำนวน หัวหน้า งานวิจัย	จำนวนสถานศึกษา		
			ทั้งหมด	เข้าร่วม	%
1.เหนือตอนบน	75	9	47	25	53%
2.เหนือตอนล่าง	60	9	29	12	41%
3.ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน	67	15	55	25	45%
4.ตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	212	11	55	29	53%
5.กลางตะวันออก	70	8	52	18	34%
6.กลางตะวันตก	85	20	98	34	34%
7.ใต้	62	8	79	17	21%
รวม	631	80	415	160	39%

ตารางที่ 3 สถานศึกษาที่เข้าร่วมการพัฒนาโจทย์วิจัยจำแนกตามประเภท

ประเภท	จำนวน ทั้งหมด	เข้าร่วม	%
1. วิทยาลัยเทคนิค	110	40	36
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	36	1	3
3. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	43	14	33
4. วิทยาลัยสารพัดช่าง	53	26	49
5. วิทยาลัยการอาชีพ	142	74	52
6. อื่นๆ	31	5	16

หมายเหตุ อื่นๆ (31) ได้แก่

1.วิทยาลัยพณิชยการ (5) 2.วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรมการต่อเรือ (3) 3.วิทยาลัยศิลป
หัตถกรรม (2) 4.วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยว (3) 5.วิทยาลัยประมง (4) 6.
กาญจนภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง (1) 7.วิทยาลัยเทคโนโลยีและการจัดการ (11) 8.
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ (1) 9.ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตร (1)

จากตาราง ผลของการพัฒนาโจทย์ในระดับภูมิภาคครั้งนี้ จะเห็นว่าสามารถขยายผลของ
โครงการให้ถึงวิทยาลัยและครูอาชีวศึกษาได้มากกว่าที่เคยดำเนินการในโครงการ IRVE 50-52 ที่ผ่านมา
กล่าวคือ มีจำนวนนักวิจัยเข้าร่วม Workshop จำนวน 631 คน ซึ่งเป็นหัวหน้างานวิจัย จำนวน 80 ท่าน
จากสถานศึกษา จำนวน 160 แห่ง และเป็นที่น่าสังเกตว่า มีผู้บริหารระดับรองผู้อำนวยการวิทยาลัยเข้า
ร่วมการ Workshop ด้วย (โครงการ IRVE 50-52 ที่ผ่านมามีนักวิจัยเข้าร่วมโดยประมาณ 90-100 คน
จากวิทยาลัย 35-40 แห่ง)

สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) ได้จัดผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานและสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ร่วมกับ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.) พิจารณาตัดสินให้ทุนในโครงการ IRVE 2554 ทั้งสิ้น 55 โครงการ
จากวิทยาลัย 40 แห่ง เป็นจำนวนเงินทั้งหมด 1,820,000.00 บาท (หนึ่งล้านแปดแสนสองหมื่นบาท
ถ้วน) โครงการ IRVE 50-52 ที่ผ่านมา จำนวนโครงการที่ได้รับทุนต่อปี อยู่ระหว่าง 30-36 โครงการ
จำนวนวิทยาลัยอยู่ระหว่าง 21-23 แห่ง งบประมาณทุนวิจัยอยู่ระหว่าง 2 - 2.4 ล้านบาท (สัดส่วน การ
สนับสนุนทุนวิจัย สกว:สอศ เฉลี่ย เท่ากับ 1: 1.39)

3.3 ผลการสนับสนุนการพัฒนาโจทย์เพื่อขอรับทุนจากโครงการ “ส่งเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชนในระดับอาชีวศึกษา” จาก สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

มีสถานศึกษาส่งโครงการเข้ารับการพิจารณาจำนวนรวม 148 โครงการ ครอบคลุม สถานศึกษา 217 แห่ง รวมงบประมาณที่เสนอขอจำนวน 32,782,439 บาท โครงการผ่านเกณฑ์การพิจารณาทั้งสิ้น 48 โครงการ ครอบคลุมสถานศึกษา 84 แห่ง ซึ่งดำเนินการใน 35 จังหวัด รวมงบประมาณทั้งสิ้น 9,936,680 บาท

3.4 การร่วมมือกับสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) ระดมความคิดเพื่อเสนอแนวทางการวิจัยอาชีวศึกษา ในระดับประเทศ ในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านวิจัยและพัฒนาอาชีวศึกษา” ประจำปีงบประมาณ 2554 ระหว่างวันที่ 25-26 กรกฎาคม 2554 ณ โรงแรมเมทเทินบีช เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้ร่วมประชุม ประกอบด้วย คณะผู้บริหาร และครูที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิจัย พัฒนา นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์หรือผู้แทน จากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 415 แห่ง เข้าร่วมประชุมจำนวน 340 คน (คิดเป็นร้อยละ 81.92) จากสถานศึกษา 340 แห่ง มีผู้แสดงความคิดเห็น “เห็นด้วย” ว่าระบบวิจัยอาชีวศึกษามีความสำคัญและเร่งด่วน รวมจำนวน 331 คน (ร้อยละ 97.35) และได้ข้อสรุประบบวิจัยอาชีวศึกษาตามเอกสารแนบ 2

3.5 การร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี ทำการพัฒนางานวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัยของวิทยาลัย โดยสนับสนุนผู้ทรงคุณวุฒิ จาก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เข้าไปร่วมพัฒนาโจทย์วิจัย ซึ่งวิทยาลัยดำเนินการจัดเวที Workshop เอง ผลที่ได้มีนักวิจัยเข้าร่วม Workshop จำนวน 60 ท่าน มีโครงการได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากวิทยาลัย จำนวน 24 โครงการ เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 290,000 บาท ซึ่งโครงการทั้งหมดอยู่ระหว่างดำเนินการ และได้เสนอแนะทางวิทยาลัยว่าควรจัด Workshop อีก 2 ครั้ง คือ ช่วงติดตามความก้าวหน้า และ เขียนรายงานหลังทำการวิจัยเสร็จแล้ว เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพในระดับอาชีวศึกษาและทีมหน่วยงานวิจัยของวิทยาลัยทำการถอดบทเรียนเพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมและนำไปปรับปรุงซึ่งจะนำไปสู่การตั้งงบประมาณของวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและให้การสนับสนุนทุนวิจัย ซึ่งเป็นกลไกในการจัดการงานวิจัยของหน่วยงานวิจัยภายในวิทยาลัยเองในปีต่อๆ

หลักการที่นำไปใช้ในการ Workshop ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานีครั้งนี้ ได้แก่

- โจทย์วิจัยมีบริบทของท้องถิ่นและไม่ลืมบริบทจริงของโลกการแข่งขัน
- โจทย์ง่าย ๆ เพียงพอกับความรู้อาชีวศึกษาและความพร้อมของวิทยาลัย

- เชื่อมโยงความรู้ในตำรากับการปฏิบัติได้
- ใช้กระบวนการ เหตุ-ผล อธิบาย เพื่อสร้าง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการเรียนรู้
- ใช้การนำเสนอผลงานเป็นการพัฒนาความมั่นใจ ความภาคภูมิใจของครูและนักศึกษา อาชีวศึกษา

ผลลัพธ์สุดท้าย คือ สร้างคน (บุคลากรอาชีวศึกษาและนักศึกษาอาชีวศึกษา) ให้มี วัฒนธรรมการ วิจัยบนฐานรากของการศึกษาและบริบทจริง ที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ (ตาม 21st century)

4. อุปสรรคและข้อจำกัด

เนื่องจากอาชีวศึกษามีสายงานการส่งงานจากผู้บริหารระดับสูงในส่วนกลางไปยังสำนักต่างๆ แล้วลงสู่ระดับวิทยาลัย การทำงานผู้อำนวยการวิทยาลัยซึ่งเป็นผู้มีอำนาจเบ็ดเสร็จในระดับวิทยาลัย จึงมักยึดถือคำสั่งจากส่วนกลางเป็นหลักในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดมาก ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคในการ พัฒนางานวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัยในระดับวิทยาลัย และสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (สวพ.) เองให้เคลื่อนไปข้างหน้า ประกอบวัฒนธรรมองค์กรที่ค่อนข้างแข็งตัวมากของอาชีวศึกษาเอง ทำให้เจ้าหน้าที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบทำงานอยู่แต่ในกรอบเดิมๆ ของวัฒนธรรมโครงการซึ่งมักจะ มีทิศทางเปลี่ยนแปลงไปตามวาระของผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อ กระตุ้นส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยของอาชีวศึกษาในส่วนของนักวิจัยและเนื้องานวิจัยทั้งเชิงปริมาณ และคุณภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการงานวิจัยของอาชีวศึกษาเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่คาดหวังได้ช้า

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 การจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นส่งเสริมงานวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัยอาชีวศึกษานั้น สำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา ควรมีการทบทวนเพื่อปรับปรุง หลังการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนใน การพัฒนาบริหารจัดการงานวิจัยอาชีวศึกษา ในลักษณะที่ทำกันจริงๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นผลของ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของระบบอย่างแท้จริง ตลอดจนวิเคราะห์การทำงานที่ผ่านมาว่า ต้องปรับปรุงแก้ไขในจุดใดบ้างเพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดการขับเคลื่อนที่แท้จริง ตลอดจนปัจจัยเอื้ออื่นๆ ที่ จะทำให้ระบบการวิจัยของอาชีวศึกษาก้าวไปข้างหน้าอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

5.2 การพัฒนาระบบการวิจัยอาชีวศึกษาควรเน้นไปที่ระดับวิทยาลัย โดยมี สำนักวิจัยและพัฒนา การอาชีวศึกษา (สวพ.) ทำหน้าที่ประสานงานเชื่อมโยงระบบและการทำงานจากส่วนกลาง หน่วยงาน ภายนอกอื่นๆ ไปยัง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกันทุกภาคส่วนในระบบวิจัย อาชีวศึกษา ตลอดจนการจัดเวทีเพื่อนำเสนอผลงานและเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อเกิดการรับรู้กับกลุ่ม ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ใช้ประโยชน์และผู้ดำเนินนโยบายในระดับภูมิภาคและระดับชาติ และขยายผลของ ความสำเร็จออกไปยังวิทยาลัยอื่นๆ ในสังกัดอาชีวศึกษา

5.3 การทำงานในระดับวิทยาลัยในระยะเริ่มต้น ควรกระตุ้นการพัฒนา proposal ของครู อาชีวศึกษาแบบมีเป้าหมาย โดยมีหัวหน้างานวิจัยร่วมเรียนรู้กระบวนการต่างๆเหล่านี้ทั้งหมด ซึ่งจะ สามารถกระตุ้นหรือชักชวนครูอาชีวศึกษาได้ดีกว่าการอบรมโดยทั่วไปซึ่งไม่ค่อยจะได้มุ่งเน้นไปยังผล ของการปฏิบัติให้ได้ตามเป้าหมาย สักเท่าไรนัก ส่วนใหญ่จะได้แต่เพียงการจัดอบรมเท่านั้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาทั้งทุกภาคส่วนของระบบการวิจัยไม่ได้เกิดขึ้นอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ดังตัวอย่าง เช่น กรณีวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จะได้ผลลัพธ์ ที่เกิดขึ้น คือ

5.3.1 ครูและนักศึกษาอาชีวศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการทำงานวิจัยที่มีคุณภาพ ระดับอาชีวศึกษา สามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย จากแหล่งทุนต่างๆ นอกเหนือจากทุนสนับสนุนของวิทยาลัยเองวิทยาลัย (1% ของงบดำเนินการ ระบบการจัดการงานวิจัย และบุคลากรวิจัย) เช่น

- สำนักวิจัยและพัฒนากาอาชีวศึกษา (สวพ.) ได้แก่
 - โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา (IRVE) งบประมาณ 3 ล้านบาทต่อปี
 - โครงการส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยอาชีวศึกษา งบประมาณ 2.3-5 ล้านบาทต่อปี
- ความร่วมมือระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และ สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้แก่
 - โครงการ“การวิจัยเครือข่ายนวัตกรรม (Research and innovation Network RIN)” งบประมาณ 3 ล้านบาทต่อปี
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ได้แก่
 - โครงการ “ส่งเสริมนวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชนใน ระดับอาชีวศึกษา” งบประมาณ 10 ล้านบาทต่อปี
- งบประมาณ ของ สอศ. ผ่าน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และแหล่งทุนอื่นๆ (เช่น สวรส. สวก.) เป็นต้น

5.3.2 หัวหน้างานวิจัยและทีมงานในหน่วยงานวิจัยของวิทยาลัยเข้าใจและได้เรียนรู้การบริหาร จัดการงานวิจัยภายในวิทยาลัย ให้เกิดงานวิจัยที่มีคุณภาพ การกระตุ้นและส่งเสริมให้เกิดนักวิจัยใหม่ใน วิทยาลัย การพัฒนาการเรียนการสอนของอาชีวศึกษา คุณภาพของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่วิทยาลัยผลิต ออกมา และคุณภาพของสถานศึกษา (ตัววิทยาลัยเอง) ด้วยกระบวนการวิจัย และสนับสนุนการขอรับทุน

วิจัยจากแหล่งภายนอกของนักวิจัย การนำเสนอผลงานและเผยแพร่สู่สาธารณชนเพื่อเกิดการรับรู้กับกลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้ใช้ประโยชน์และผู้ดำเนินนโยบาย

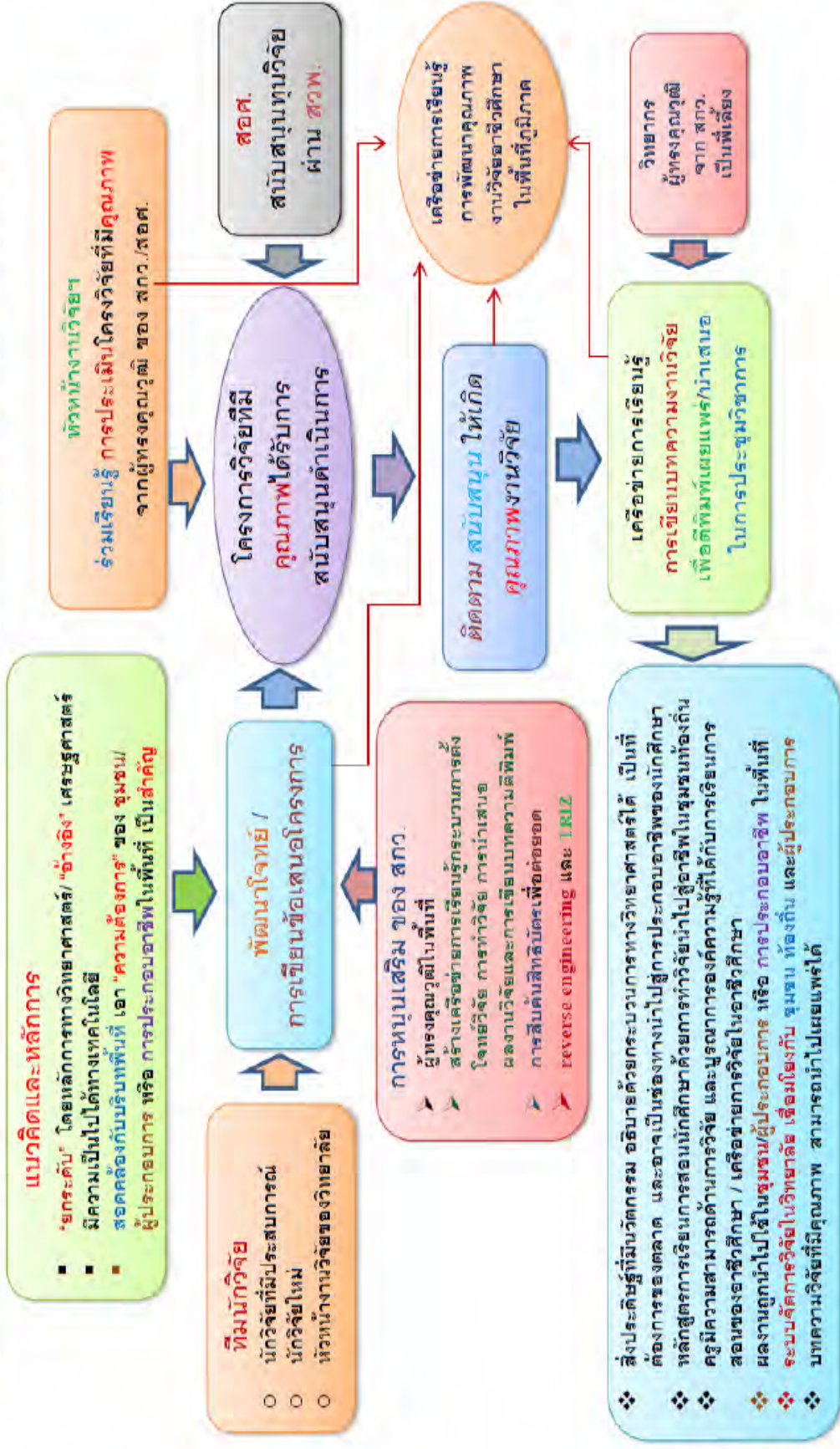
5.3.3 เกิดกลไกการพัฒนาและบริหารงานวิจัยที่ฝังตัวอยู่ในระบบการบริหารจัดการหน่วยวิจัยของวิทยาลัย การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ในวิทยาลัย ทั้งในด้านงบประมาณและบุคลากร ปัจจัยสนับสนุนอื่นๆที่เอื้อต่อการขับเคลื่อน และสามารถนำผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นไปขยายผลให้เกิดขึ้นแก่วิทยาลัยอื่นๆในสังกัดอาชีวศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง จากระดับจังหวัด ไป สู่ภูมิภาค และส่วนอื่นของประเทศ ตัวอย่าง เช่น กรณีของวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี ที่หัวหน้าหน่วยงานประกันคุณภาพและหัวหน้างานวิจัยของวิทยาลัย ได้ดำเนินการขับเคลื่อนอยู่ขณะนี้และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม วิทยาลัยได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่หน่วยงานวิจัยเป็นงบดำเนินการพัฒนาและบริหารงานวิจัยของวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังได้จัดเวทีนำเสนองานวิจัยระดับภูมิภาคซึ่งนอกเหนือจากเวทีนำเสนอของครูอาชีวศึกษาแล้วยังได้จัดให้มีเวทีนำเสนอของนักศึกษาด้วย สำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในภาคกลาง ตะวันตกที่น่าสนใจ ได้แก่ วิทยาลัยอาชีวศึกษากาญจนบุรี และ นครปฐม

5.4 เพื่อให้งานด้านสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของอาชีวศึกษาในด้านต่างๆที่วางไว้ 3 ประการ คือ

- สามารถถอดองค์ความรู้ของชิ้นงานออกมาได้อย่างมีคุณภาพที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับทางด้านวิชาการ นำไปสู่การเรียนการสอนของอาชีวศึกษา
- นำไปสู่การใช้งานในระดับชุมชนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน
- สามารถพัฒนาต่อยอดไปสู่เชิงพาณิชย์

มีข้อเสนอแนะว่าควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาต่อยอดสิ่งประดิษฐ์ **“ให้มีบริบทครบถ้วนและเห็นโอกาส”** ในการทำสิ่งประดิษฐ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นตามเอกสารแนบ 3

โครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์อาชีวศึกษา (IRVE)

ระบบวิจัยอาชีวศึกษา

อยู่ใน track

1. เศรษฐกิจและ
2. ชุมชน

มี 2 เป้าหมายคือ

1. งานวิจัยเพื่อเพิ่มสมรรถนะการทำงานของวิทยาลัย
2. งานวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพของ output (นักเรียน)

ยุทธศาสตร์

ใช้วิจัยเป็นเครื่องมือการเรียนรู้เพื่อ higher-order thinking skill and personal character development

ยุทธวิธี

1. Performance Enhancement Research (PER)
2. วิจัยในสิ่งประดิษฐ์ที่มีบริบทเศรษฐศาสตร์และการแข่งขันเพื่ออาชีพ

มิติที่เสนอปฏิรูป

งบประมาณ

1. กองทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการและการเรียนรู้อาชีวศึกษาโดยใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือ
2. งบประมาณ ศสค. ใช้วิจัยสู่การเรียนรู้ในอาชีวศึกษา

บุคลากร

1. การ recruit บุคลากรต้องเข้าใจทั้งวิจัยและการเรียนรู้
2. พัฒนาบุคลากร จาก KM ไม่ใช่อบรมให้มี research mind ให้มีศักยภาพสูงขึ้น
3. การใช้บุคลากรแบบ outside in (เช่น จากภาคการผลิตมาเป็นผู้สอนโดยใช้โจทย์จริงมาวิจัยเพื่อการเรียนรู้)

การประเมิน

1. ระบบการประเมินผลงานบุคลากรพิจารณาจากสัมฤทธิ์ผลของผู้เรียนที่ได้จากประสบการณ์วิจัยที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ (ตาม 21st century)
2. ประเมินจากผลทางเศรษฐกิจ และชุมชนจากผลงานวิจัย (เช่น การใช้ผลงานวิจัย)

องค์กรสนับสนุน

1. ให้มีหน่วยงานอิสระสนับสนุนคุณภาพการศึกษาของอาชีวศึกษา
2. การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น (อปท. อุตสาหกรรม) ในการวิจัยที่นำไปสู่การเรียนการสอน
3. การร่วมสนับสนุนจากสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น มทร. Real sector

มาตรฐาน

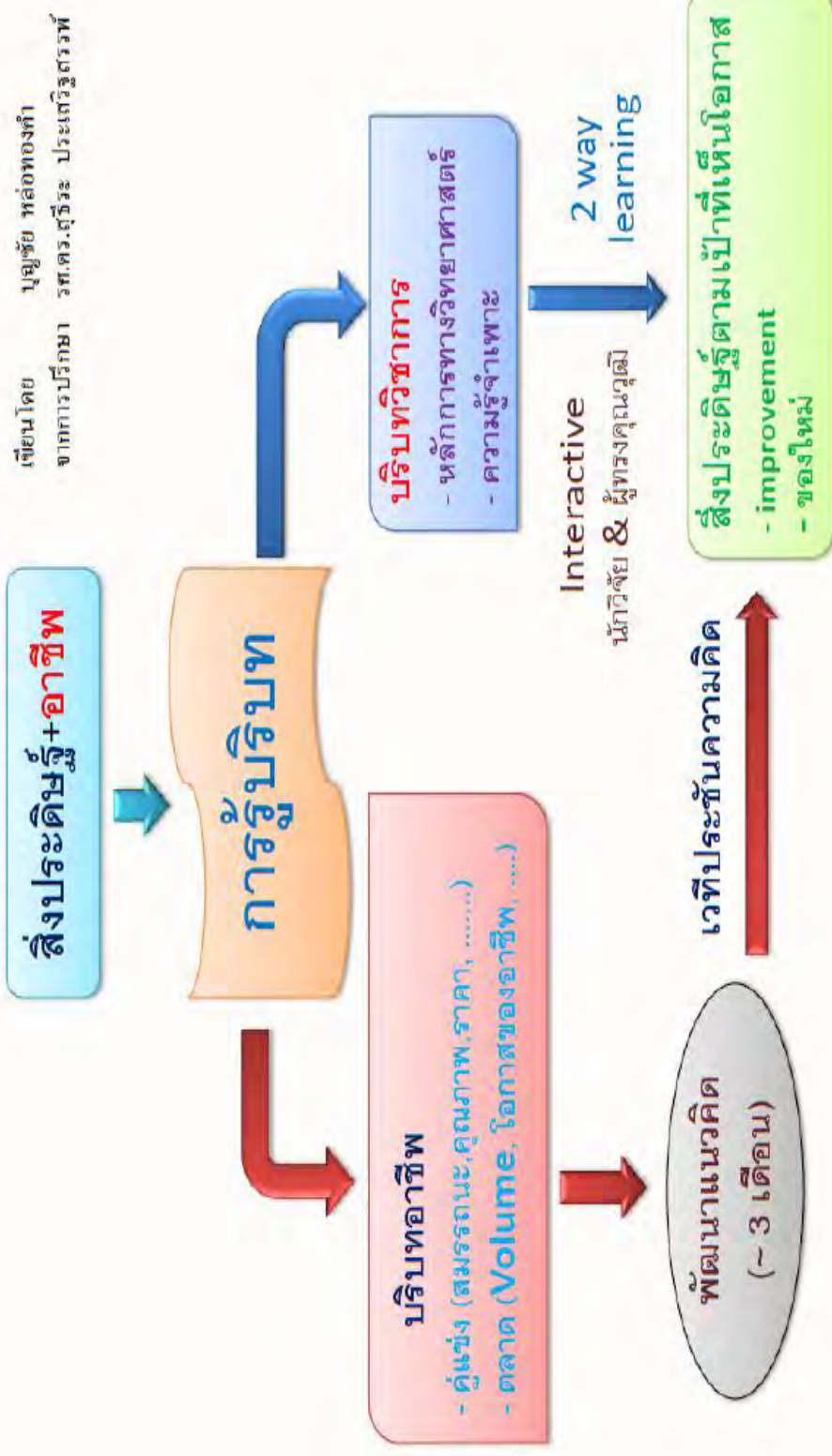
1. งานวิจัย PER ที่เป็น scientific (เช่น เทคนิค modeling, optimization)
2. งานวิจัยในสิ่งประดิษฐ์เพื่อการเรียนรู้ที่มีบริบทการทำงานอาชีพ เช่น มีมิติของตลาด การแข่งขัน

โครงสร้างพื้นฐาน

1. การเป็นนิติบุคคล (นำร่อง) ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา
2. โครงสร้างกฎระเบียบที่เอื้อต่อการบริหารงานวิจัยเพื่อการเรียนรู้ (เช่น เงิน 1% ของงบดำเนินการระบบการจัดการงานวิจัยและบุคลากรวิจัย)
3. โรงเรียนคือโรงงาน เพื่อเรียนรู้จากการปฏิบัติงานวิจัยในสถานประกอบการ
4. โครงสร้างหลักสูตรที่ตรงกับทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน (เช่น ฝึกปฎิบัติหน้าทฤษฎี)

การจัดการผลผลิต

1. จัดการงานวิจัยให้เกิดประโยชน์แก่การเรียนรู้ของนักเรียน เช่น วิจัยการถอดบทเรียนความสำเร็จมาขยายผล
2. จัดการให้เกิดอาชีพจากผลงานวิจัย

ภาพการพัฒนาโจทย์วิจัยโครงการ IRVE 54 ในระดับภูมิภาค

ผู้ทรงคุณวุฒิ ในแต่ละภูมิภาค ให้คำชี้แนะในการพัฒนาโจทย์วิจัยของนักวิจัยที่นำเสนอขอเสนอโครงการในเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ภาพบนและขวา)

ผู้อำนวยการวิทยาลัย ให้เกียรติเป็นประธาน เปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ภาพ ซ้าย) และ ภาพนักวิจัยตั้งประดิษฐ์ เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ภาพด้านล่าง)

ภาพความร่วมมือกับวิทยุพัฒนาเพื่อศึกษาบุตรชาย
 “พัฒนางานวิจัยและการบริหารจัดการงานวิจัย” ของวิทยุมาลัย

ท่านรองผู้อำนวยการตวงสมร สุนทร ให้เกียรติ

ท่านผู้อำนวยการกุศลบุญ จิตเื้ออ ให้เกียรติมอบ

ตัวอย่าง ผลงานโครงการ IRVE

ชุดอุปกรณ์สกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน

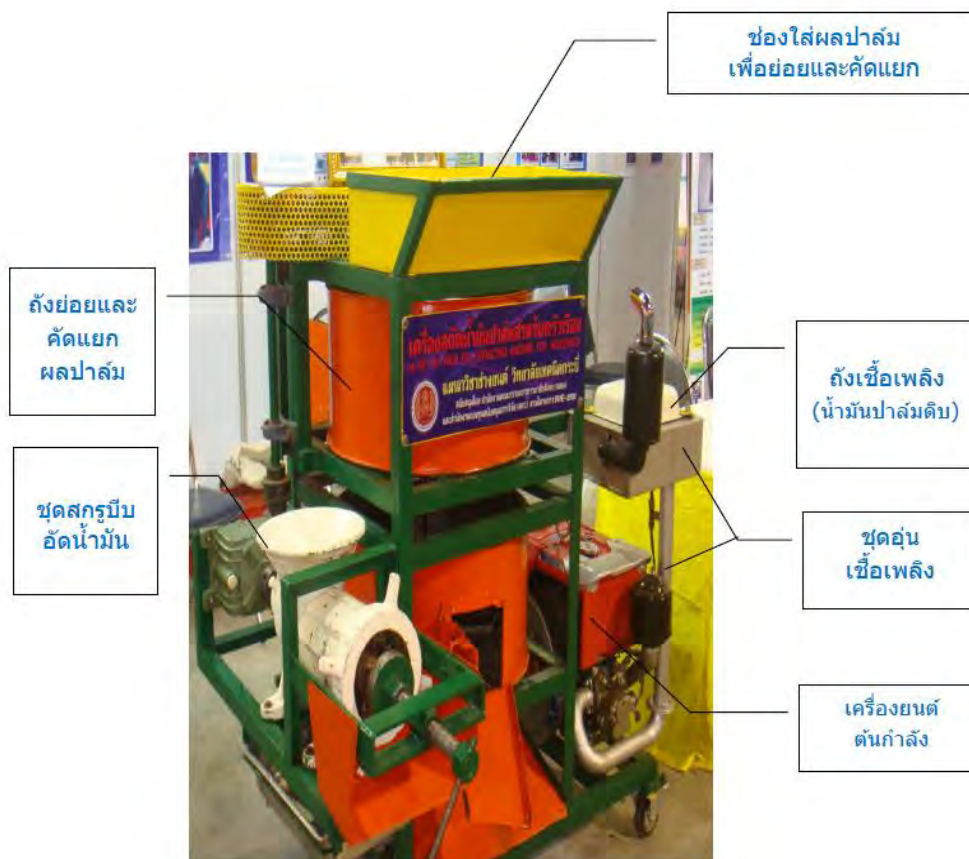
A Set of Palm Oil Extracting Machine for Household

หัวหน้าผู้ประดิษฐ์ นายเฉลิมศักดิ์ มีไพบุลย์สกุล
ผู้ร่วมประดิษฐ์ นายณรงค์ ตั้งถึงถิ่น
 นายณรงค์ เพ็ญแสง
 นายเกรียงไกร ไชยบุญ

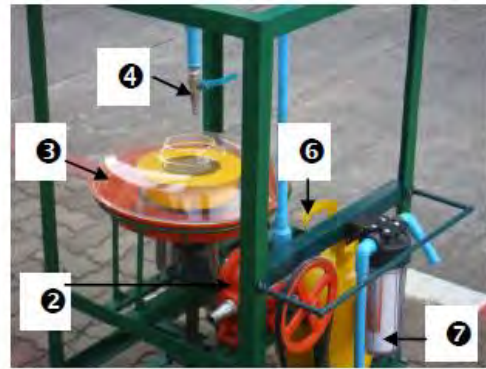
ภาพชุดอุปกรณ์สกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคกระบี่

ประกอบด้วยอุปกรณ์ 2 ส่วนคือ

1. เครื่องสกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน
2. ชุดอุปกรณ์ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันปาล์มดิบ

ภาพเครื่องสกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน

- ① ถังแยกน้ำออกจากน้ำมัน
- ② ป้อนน้ำมันปาล์มดิบ
- ③ ชุดหมุนเหวี่ยงความเร็วสูง
- ④ วาล์วถ่ายน้ำและปล่อยน้ำมัน
- ⑤ มอเตอร์
- ⑥ ถังพักน้ำมันปาล์มดิบ
- ⑦ กรองละเอียด

ภาพชุดอุปกรณ์ปรับปรุงคุณภาพน้ำมันปาล์มดิบ

1. การนำผลงานไปใช้ประโยชน์

1.1 สำนักงานพลังงานจังหวัดกระบี่ ได้สนับสนุนงบประมาณให้แก่วิทยาลัย เพื่อผลิตให้กับ นายสงวน มงคลศรีพันธุ์ ซึ่งเป็นปราชญ์ชาวบ้าน และประธาน **ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเขากลม** ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีผู้เข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงานที่ศูนย์แห่งนี้ ปีละมากกว่า 50,000 คน

1.2 นายชาญณรงค์ ไชยรัตน์ ได้สนับสนุนงบประมาณ เพื่อผลิตมอบให้ “**เครือข่ายผู้ผลิตไบโอดีเซล** อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช” นำไปสกัดน้ำมันปาล์มดิบสำหรับการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตไบโอดีเซล

1.3 ใช้งบประมาณศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน การกิจด้านการต่อยอดเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ชุมชน ของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ ผลิตมอบให้กับ “**ศูนย์เรียนรู้ ตำบลคินอูม อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่**” และ “**ชุมชน ตำบลคลองเขม่า อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่**”

1.4 มอบให้กับ “**ชุมชน ตำบลคินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่**” ใช้งบประมาณต่อยอดนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ปีงบประมาณ 2553 ที่จัดให้โดยสำนักวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (จำนวน 30,000 บาท) และได้รับ **วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องยนต์ต้นกำลัง จากชุมชน**เพิ่มเติม (ได้ดัดแปลงให้เครื่องสกัดน้ำมันปาล์มให้สามารถทำงานร่วมกับเครื่องผสมนํ้าไปพร้อมกัน)

2. การพัฒนาผลงานไปสู่เชิงพาณิชย์

ได้มีเกษตรกร “เครื่องสกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน” ไปใช้ในการสแกนปาล์มของตนเอง โดยเป็นผู้จ่ายค่าวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิตเอง ทั้งหมด ดังนี้

2.1 **คุณประดับ เกษตรกรจังหวัดอุดรธานี** ได้รับมอบเครื่องสกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน จากนายสุวรรณ เวทย์วัฒนะ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากร ของวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้ในการสกัดน้ำ จากผลปาล์มในสวนปาล์มของตนเอง เพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทนในกิจการ และนำกากปาล์มที่ได้ไปทำ เป็นปุ๋ยหมัก สำหรับธุรกิจการปลูกต้นไม้ขายซึ่งเป็นธุรกิจหลัก โดยได้ข้อมูลของเครื่องมาจาก**เกษตรกร ในจังหวัดกระบี่** ที่ทำการติดต่อค้าขายด้วย

2.2 **คุณทวีศักดิ์ เกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี** ได้นำไปใช้ในสวนปาล์มของตนเอง เพื่อสกัด น้ำมันปาล์มใช้เป็นพลังงานทดแทน ในเบื้องต้น และทำการสกัดน้ำมันปาล์ม เพื่อเปลี่ยนแปลงจากการ ขายผลปาล์มสดให้แก่โรงสกัดน้ำมันปาล์มที่กาญจนบุรี มาเป็นส่งน้ำมันปาล์มที่สกัดได้เองภายในสวน ให้แก่โรงงานแทน ซึ่งเป็นการสร้างทางเลือกใหม่ในการจำหน่ายผลผลิตจากสวนปาล์ม โดยได้รับทราบ ข้อมูลของเครื่องมาจาก **หนังสือพิมพ์มติชน**

2.3 **ไร่ฉัตรสง่าการเกษตร ของพลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี จังหวัดชลบุรี** ได้นำเครื่องไปสกัด น้ำมันจากผลปาล์มในไร่ เพื่อนำน้ำมันที่ได้ไปเป็นสารตั้งต้นในการผลิตไบโอดีเซลใช้เองเพื่อเป็น พลังงานทดแทน โดยได้รับทราบข้อมูลของเครื่องมาจาก**กองส่งเสริมวิสาหกิจเกษตร**

3. การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน

3.1 การเผยแพร่ทางสิ่งพิมพ์

3.1.1 สำนักพิมพ์ : บริษัท นาคา อินเตอร์มีเดีย จำกัด ได้นำข้อมูลรายละเอียดผลงานไปตีพิมพ์

ลงในหนังสือ “ปลูกปาล์ม
น้ำมันให้ได้ผลผลิตสูง ยุคใหม่”
พิมพ์ครั้งที่ 1 เมื่อ มิถุนายน
2554 คอลัมน์ “เครื่องมือเก็บ
เกี่ยว & โรงสกัดน้ำมันปาล์ม”
หน้า 106 – 110

3.1.2 สารคนพันธุ์ R MAGAZINE

ฉบับที่ 1 พฤศจิกายน 2553 คอลัมน์

ครูพันธุ์

หน้า 12-13

3.1.3 หนังสือพิมพ์ดิชนรายวัน ฉบับที่

12119 วันที่ 16 พฤษภาคม 2554

คอลัมน์ การศึกษาสู่เศรษฐกิจ หน้า 23

3.1.4 หนังสือพิมพ์หอการค้ากระบี่

ฉบับที่ 60 เดือนธันวาคม 2553

คอลัมน์ Focus on Business โฟกัสธุรกิจ หน้า 15

3.1.5 วารสาร “ช่องทางทำมหากิน”

ฉบับที่ 77 เดือน พฤษภาคม 2554

คอลัมน์ เกษตรกรรมทำเงิน หน้า 84-85

3.1.6 วารสาร “เทคโนโลยีชาวบ้าน” ฉบับที่ 498 วันที่ 1 มีนาคม 2554 คอลัมน์ คิดเป็นเทคโนโลยี ๑ หน้า

22

หรือสามารถดูได้จาก

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1298968442

3.2 การเผยแพร่ทางสื่อ

“โทรทัศน์” และ “Internet”

ช่อง 9 อสมท. นำเสนอในช่วงข่าวภาคค่ำ วันที่ 15 มกราคม 2554

ดูข่าวย้อนหลังได้จาก

http://www.mcot.net/cfcustom/cache_page/156350.html

YouTube

สามารถดูได้จาก

<http://www.youtube.com/watch?v=usNkN7xG6o>

หน่วยงานของรัฐ เอกชน และสถานศึกษานำไปแขวนไว้ใน Website ของหน่วยงาน เช่น

The screenshot shows the website of Pittaya Sai Education. The header features the school's logo and name in Thai: "โรงเรียนกมลพิทยาลัย" (Korn Pittaya School). Below the header is a navigation menu with links like Home, About Us, and Contact Us. The main content area displays a news article titled "จดบันทึก ๒๕ ปีโรงเรียนกมลพิทยาลัย" (Remembering 25 Years of Korn Pittaya School). The article is dated 25th March 2025 and is written by the school's principal. The text discusses the school's history, its commitment to education, and its achievements over the past 25 years. The article is written in Thai and is approximately 1,000 words long. The website also features a sidebar with various links and a footer with contact information.

โพสต์เมื่อ : 25 พ.ย. 2553,00:00 อ่าน 5602 ครั้ง

สามารถดูได้จาก

<http://www.pittayasai.com/newseducation/835/>

matichon Online

www.matichon.co.th

หน้าแรก
การเมือง
บันเทิง-วัฒนธรรม
กีฬา
ในประเทศ
ต่างประเทศ

ชุดอุปกรณ์สกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก สำหรับครัวเรือน ผลงานเทคนิคกระบี่

วันที่ 01 มีนาคม พ.ศ. 2554 เวลา 15:31:39 น.

Share 0

คิดเป็นเทคโนโลยี
ชนสิทธิ์ เหล่าประเสริฐ

ผลงานการประดิษฐ์ "ชุดอุปกรณ์สกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน (Extracting Machine for Household)" เป็นผลงานการประดิษฐ์ของ ชนสิทธิ์ เหล่าประเสริฐ มีใบอนุญาตสิทธิบัตร และคณะ ประกอบด้วย คุณณรงค์ ตั้งถึงถิ่น คุณ และ คุณเกรียงไกร ไชยบุญ แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคคลองปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ โทร. (075) 611-796, (075) 611-797

ถือเป็นหนึ่งในผลงานการประดิษฐ์ที่ก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อเกษตรกรชาวสวนปาล์ม จึงทำให้ผลงานดังกล่าวได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการแห่งชาติ ได้รับรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น ระดับดี สาขาเกษตรกรรมและปศุสัตว์ ประจำปี 2554

ซึ่ง อาจารย์เฉลิมศักดิ์ หัวหน้าคณะผู้วิจัย กล่าวถึงที่มาของการคิดค้นว่า จากปัญหาที่ในปัจจุบัน เกษตรกรหรือชาวสวนปาล์มส่วนใหญ่นำปาล์มที่เก็บได้จากสวน ไปขายที่จุดรับซื้อหรือที่โรงงาน การเก็บผลปาล์มเพื่อนำไปขายจะต้องเก็บผลที่มีขนาดที่สุกพอดีจึงจะขายได้ราคาดี แต่สวนปาล์มไม่สามารถกำหนดราคาผลปาล์มได้เอง

สามารถดูได้จาก

http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1298968442

เว็บในเครือเนชั่น

Date Posted : 10/12/2010 Views : 2629

สามารถดูได้จาก

<http://77.nationchannel.com/video/125239/>

เช่น มอนให้กับ คุณเสวน มงคลศรีพันธุ์ ประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเขาลม ตำบลหนองทะเล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมการอบรมระยะทางปีละมากกว่า 50,000 คน รวมถึงที่ศูนย์เรียนรู้ ที่ตำบลต้นอุดม อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ โดยใช้งบประมาณศูนย์ซ่อมสร้างเพื่อชุมชน การกักตุนอาหารด้วยเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ชุมชน ของวิทยาลัยเทคนิคกระบี่ รวมถึงใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอนนักศึกษา ที่แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ เป็นต้น

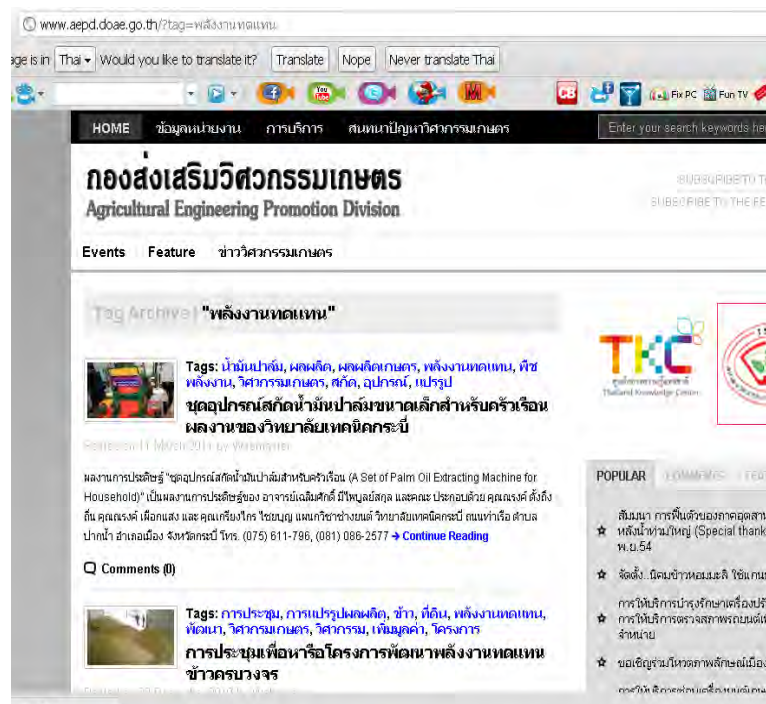
ทั้งหมดนี้คือ อีกหนึ่งผลงานการคิดค้นที่เกิดขึ้น เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันที่มาจากนิคมของคนไทย และเพื่อคนไทยอย่างแท้จริง

ที่มา : เทคโนโลยีชาวบ้าน ปีที่ 23 ฉบับที่ 498

สามารถดูได้จาก

<http://www.aepd.doae.go.th/?p=1707>

สามารถดูได้จาก

<http://www.aepd.doae.go.th/?p=1707#more-1707>

3.3 จัดหลักสูตรการอบรมให้ในหัวข้อเรื่อง “การสกัดน้ำมันปาล์มในระดับครัวเรือนและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมัน” ให้แก่หน่วยงานของรัฐและภาคเอกชน ณ แผนกวิชาช่างยนต์ วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ดังนี้

3.3.1 “โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน” ของหน่วยงาน กองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 43 (ถ้ำยรามคำแหง) อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา จำนวน 35 คน และ “กลุ่มเกษตรกรในจังหวัดพังงา” จำนวน 3 คน

3.3.2 “โครงการฝึกอบรมและศึกษาดูงานการสกัดน้ำมันปาล์มในระดับครัวเรือน” ของสำนักงานสงเคราะห์การทำสวนยางและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดตราด จำนวน 11 คน

3.4 นำไปจัดแสดงนิทรรศการ และ สาธิตการทำงาน ในงานต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.4.1 เนื่องในวันสัปดาห์วิทยาศาสตร์ ประจำปี 2553 ที่ โรงเรียนเทศบาล ในจังหวัดกระบี่

3.4.2 งาน “กระบี่ไร้ของเสียด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” จัดโดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกระบี่ เมื่อ 15-17 ตุลาคม 2553

3.4.3 งาน “อาชีวศึกษาสร้างอาชีพเป็นราชพลี ถวายองค์จักรีภูมิพล” ระหว่าง 1-6 มกราคม 2554
บริเวณด้านข้างของกระทรวงศึกษาธิการ

3.4.4 “เมืองพลังงาน” ในการประชุม องค์การนักเกษตรกรในอนาคตแห่งประเทศไทย (อกท.)
ระดับชาติ ที่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีแพร่ ระหว่าง 21-26 กุมภาพันธ์ 2554

4. รางวัลที่ได้รับ

4.1 ได้รับรางวัลชมเชย ด้านพลังงานสร้างสรรค์ และรางวัลดีเด่นด้านผู้ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน Thailand Energy Awards 2011 กระทรวงพลังงาน โดย กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.)

ผลการประกวด ด้านผู้ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน

ด้านผู้ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน มีผู้ได้รับรางวัล จำนวน 18 รางวัล

1.รางวัลดีเด่นประเภทสถานศึกษา จำนวน 8 รางวัล ได้แก่

ระดับอุดมศึกษา ได้แก่

- 1) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- 2) มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ระดับอาชีวศึกษา ได้แก่

- 1) วิทยาลัยการอาชีพบ้านฉางบุรี
- 2) วิทยาลัยเทคนิคกระบี่

ระดับมัธยมศึกษา ได้แก่

- 1) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
- 2) โรงเรียนวมินทราชินียุทธ สตรีวิทยา 2
- 3) โรงเรียนสวนป่าแม่กะสี
- 4) โรงเรียนโพธิ์ธาราม

ผลการประกวด ด้านพลังงานสร้างสรรค์

ด้านพลังงานสร้างสรรค์ มีผู้ได้รับรางวัล จำนวน 6 รางวัล

มีผู้ได้รับรางวัล จำนวน 6 รางวัล

รางวัลดีเด่น จำนวน 1 รางวัล ได้แก่

- 1) เครื่องปรับอากาศระบบ Hybrid Plus : บริษัท ชัยโจ เอ็มบี อินเทอร์เน็ตเซ็นแนล จำกัด

รางวัลชมเชย จำนวน 5 รางวัล ได้แก่

- 1) PAC ระบบทำน้ำร้อนจากระบบปรับอากาศโดยการนำความร้อนเหลือทิ้งจากระบบปรับอากาศมาใช้ใหม่ : บริษัท แอดวานซ์ เอ็กซ์เชนจ์ เทคโนโลยี จำกัด
- 2) PSJ Energy Save - Lighting On Demand การจัดการพลังงานไฟฟ้าประเภทแสงสว่างอย่างพอเพียง : บริษัท พี.เอส.เจ. เอลิแอร์เจียฟ จำกัด
- 3) เตาเผาเผา ภูมิปัญญาไทย ศูนย์นวัตกรรมพลังงาน : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพลังเผา
- 4) การประยุกต์ใช้กัลเลียมในคุณภาพต่ำเป็นเชื้อเพลิงร่วมกับชีวมวลในหม้อไอน้ำ : บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) โรงงานผลิตอาหารสัตว์น้ำมหาชัย
- 5) การสกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือนและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมัน : วิทยาลัยเทคนิคกระบี่

4.2 ได้รับรางวัล “Silver Award” จากการนำเสนอผลงานวิจัยใน Theme พลังงานทดแทนในนาม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) จากศาสตราจารย์นายแพทย์ สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

4.3 ได้รับรางวัลระดับดี สาขาเกษตรศาสตร์และชีววิทยา จากสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประกวด ผลงานประดิษฐ์คิดค้น ประจำปี 2554

5. การนำผลงานไปใช้เป็นผลงานวิชาการประกอบการเลื่อนวิทยฐานะ

5.1 อ.เฉลิมศักดิ์ มีไพบูลย์สกุล ได้นำผลงานสิ่งประดิษฐ์เป็น “ผลงานวิชาการ” ประกอบการเลื่อนวิทยฐานะจาก คศ. 3 เป็น คศ. 4

5.2 อ.ณรงค์ เพ็ญแสง ได้ทำการพัฒนาผลงานต่อ และนำไปเป็น “ผลงานวิชาการ” ประกอบการเลื่อนวิทยฐานะ จาก คศ.2 เป็น คศ.3

6. การขยายผลในการสร้างนักวิจัยใหม่และพัฒนานักวิจัย

ปัจจุบันมีครูเข้าร่วมทำงานวิจัย ในโครงการ การสกัดน้ำมันปาล์มในระดับครัวเรือนและการใช้ประโยชน์จากปาล์มน้ำมันที่เป็นนักวิจัยใหม่ เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 4 ท่าน รวมกับนักวิจัยเดิมจำนวน 4 ท่าน ปัจจุบันมีนักวิจัยทั้งหมดรวม 8 ท่าน

อ.เฉลิมศักดิ์ และคณะ ได้ดำเนินการพัฒนางานต่อ และได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ตามโครงการ 2-V Research Program : โครงการเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าผลผลิตจากงานวิจัยสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งเป็นการสร้างคุณค่าของชุดอุปกรณ์สกัดน้ำมันปาล์มสำหรับครัวเรือน ด้วยรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลปาล์มน้ำมันของกลุ่ม

เกษตรกร โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ที่ชัดเจนคือ ที่อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ จำนวน 2 หมู่บ้าน และ ที่ ตำบล ห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จำนวน 1 หมู่บ้าน รวม 3 หมู่บ้าน

7. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษา สาขาช่างยนต์

นักศึกษาที่ผ่านโครงการได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีในการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดย นักศึกษาใช้วิชาโครงการในโครงการนี้นำเสนอในการสอบสัมภาษณ์อย่างมั่นใจ และการนำเสนองาน ของนักศึกษาในการแสดงผลงานตามเวทีต่างๆจะเป็นที่ประทับใจของผู้เข้าชมงานเป็นอย่างมาก ดังเช่น มีอาจารย์ที่สอนในสถานศึกษาที่นักศึกษาสามารถเข้าไปศึกษาต่อได้ในระดับที่สูงขึ้น กล่าวกับอาจารย์ เฉลิมศักดิ์ว่า “เด็กของอาจารย์ถ้ามาเรียนต่อที่ผม ผมรับหมดทุกคนเลย” และมีนักศึกษาบางคนได้นำ ทักษะความรู้ความชำนาญที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการพัฒนาและเผยแพร่ต่อประกอบอาชีพของผู้ปกครอง และชุมชนท้องถิ่นของตนเอง

8. เกิดความร่วมมือ การเรียนการสอน สาขาช่างยนต์ ระหว่างวิทยาลัยภายในจังหวัดกระบี่

อ.เฉลิมศักดิ์ และคณะ ได้พัฒนาโครงการต่อเนื่องไปขอทุนสนับสนุนใน โครงการ “ส่งเสริม นวัตกรรมสร้างสรรค์การเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชนในระดับอาชีวศึกษา” จาก สำนักงานส่งเสริม สังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) และได้รับการสนับสนุนทุนในรูปของ โครงการ กลุ่ม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอนด้วยกันและพัฒนาการเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษา ระหว่างวิทยาลัยภายในจังหวัดกระบี่ อีก 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกระบี่ วิทยาลัย สารพัดช่างกระบี่ วิทยาลัยการอาชีพอ่าวลึก วิทยาลัยการอาชีพคลองท่อม โดยมีแนวคิดที่ว่า เพื่อให้ นักศึกษาอาชีวศึกษา ที่เรียน สาขาช่างยนต์ ไม่ว่าจะเรียนที่วิทยาลัยแห่งใดในกระบี่ จะได้ความรู้และ ทักษะด้านช่างยนต์ในระดับเดียวกัน